

بسمه تعالی

دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

گروه آموزشی فیزیوتراپی

معرفی گروه آموزشی، توانمندی ها و ویژگی های برجسته

و برنامه های اجرایی گروه

رسالت و اهداف در مقاطع مختلف

معرفی گروه آموزشی فیزیوتراپی:

گروه آموزشی فیزیوتراپی دانشگاه از سال ۱۳۷۱ تاسیس شده و هم اکنون در سه مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا دانشجو می پذیرد. و تا کنون بالغ بر ۴۴۸ نفر در مقطع کارشناسی، ۱۹۲ نفر در مقطع کارشناسی ارشد و ۴۰ نفر در مقطع دکترا فارغ التحصیل شده اند. پس از آموزش پایه در مقاطع تحصیلات تکمیلی این گروه به طور عمده با نگاه به آموزش های تخصصی در گرایش های آسیب های عصبی _ عضلانی _ اسکلتی و رویکرد درمان های دستی فعالیت دارد و در راستا بالغ بر ۲۰۰ کارگاه تخصصی و ۲۵ سمینار ملی و بین المللی و دانشجویی برگزار نموده است که از جمله آن میتوان به سمینارهای فیزیوتراپی تخصصی ستون فقرات در آدرس sspt.uswr.ac.ir اشاره نمود که هر ساله در هفته اول دی ماه برگزار می گردد.

این گروه علاوه بر دانشجویان ایرانی، از دیگر کشورها نیز پذیرش دانشجو داشته که در مقاطع مختلف مشغول به تحصیل هستند. که تا کنون در مقطع کارشناسی ۳۵ نفر، در مقطع کارشناسی ارشد ۹ نفر فارغ التحصیل شده اند.

در حال حاضر گروه فیزیوتراپی این دانشگاه ۱۳ هیات علمی داشته که از این تعداد ۴ نفر استاد تمام، ۵ نفر دانشیار و ۴ نفر استادیار می باشند. ۲ نماینده از گروه در مورد مربوطه در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حضور دارند.

این گروه آموزشی از تنها بیمارستان تخصصی توانبخشی کشور (بیمارستان رفیده) برخوردار بوده و در دو حوزه ی فیزیوتراپی بیماران سرپایی و بستری ارائه خدمت نموده و به عنوان سانتر آموزش دانشجویان کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا استفاده می نماید.

علاوه بر بیمارستان توانبخشی رفیده، بخش های فیزیوتراپی مراکز جامع توانبخشی اخوان، نظام مافی و اسماء از دیگر مراکز زیر نظر گروه آموزش فیزیوتراپی بوده و به ارائه خدمات درمانی و آموزشی می پردازد.

این گروه آموزشی از ابتدای تاسیس در راستای انتشار مقالات علمی از طریق نشریه حرکت در سطح ملی اقدام به ایجاد بستر مناسب برای ارتقاء دانش همکاران توانبخشی نموده و در ادامه با ارتقای سطح علمی آن با عنوان جدید نشریه فیزیوتراپی تخصصی « فضا نامه فیزیک درمانی » «Physical treatment» فعالیت نمود که به زبان انگلیسی منتشر می گردد.

توانمندی های گروه:

- پایه گذاری و اشاعه سبک ارئه فیزیوتراپی تخصصی در حوزه درمان های دستی و فیزیوتراپی تخصصی ستون فقرات و اختلالات مجموعه لگن و درمان سوزن خشک
- راه اندازی اولین کلینیک فیزیوتراپی تخصصی ستون فقرات در ایران
- برخورداری از آزمایشگاه تخصصی بیومکانیک با تجهیزات آنالیز حرکت، تعادل و راه رفتن و دیگر ارزیابی های عصبی عضلانی اسکلتی.
- برخورداری از امکانات آموزشی و آزمایشگاهی دیگر موسسات علمی- پژوهشی دانشگاه های علوم پزشکی و مهندسی دیگر از جمله مراکز کارورزی بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، شهید بهشتی، ارتش و شرکت ملی نفت ایران، سازمان بهزیستی کشور، مرکز تحقیقات موفقیان وابسته به دانشگاه صنعتی شریف از طریق تفاهم نامه های همکاری.
- عمده زمینه های تحقیقاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی و اعضای هیات علمی گروه در حیطه های درمان های دستی، سوزن خشک، فیزیوتراپی تخصصی ستون فقرات و اختلالات لگن، شانه، سالمندی، تمرین درمانی، تکنیک های postural restoration ، Tapping و TDCS می باشد.
- ثبت اختراع و US patent توسط اعضای هیات علمی گروه فیزیوتراپی به شرح ذیل:

ردیف	نام اختراع	شماره ثبت	تاریخ	توضیحات
۱	سیستم بالابر ارتفاع پاشنه قابل تنظیم	۹۱۵۲۱	۱۳۹۵/۱۲/۱۷	دکتر کریمی و همکاران
۲	صندلی کشش کمر	۹۰۵۱۳	۱۳۹۵/۹/۲	دکتر کریمی و همکاران
۳	ربات متحرک ساز مفصل گلهومرال در مرحله ارزیابی ثبت us patent	۹۷۰۱۹	۱۳۹۷/۷/۳۰	دکتر کریمی و همکاران
۴	کفش پاشنه معکوس شیبدار برای پیشگیری و درمان علائم آرتروز زانو	۹۶۰۵۱	۱۳۹۷/۴/۵	دکتر کریمی و همکاران
۵	ساخت دستگاه مارکر اکرومیون کلاستر جهت بررسی کینماتیک سه بعدی کتف	۷۲۵۰۲	۱۳۹۰/۸/۳۰	دکتر امیر مسعود عرب و همکاران

رسالت و برنامه های اجرایی گروه:

- مشارکت فعال تمامی همکاران جهت ارتقاء کیفی / شاخص های بین المللی مجله علمی فیزیک درمانی
- بهینه سازی تجهیزات و امکانات آموزشی گروه
- پیگیری تنظیم تفاهم نامه با دیگر دانشکده های توانبخشی جهت استفاده از بیمارستان های آموزشی به منظور ارتقاء مراکز کارورزی
- پیگیری و اجرایی کردن برنامه استفاده از تجهیزات موجود در آزمایشگاه بیومکانیک با هدف همکاری با سایر گروه های آموزشی و نیز سایر مراکز آموزشی در خارج از دانشگاه با هدف افزایش بهره وری و درآمد زایی از این امکانات
- برگزاری دوره های آموزشی، ژورنال کلاب و یا کارگاه های تخصصی بر حسب نیاز برای دانشجویان بخصوص دانشجویان مقطع تحصیلات تکمیلی
- ارائه برنامه های تخصصی فیزیوتراپی بیماری های عصبی عضلانی از جمله MS و ضایعات نخاعی در بیمارستان توانبخشی رفیده
- برنامه ریزی و اجرای سالانه سمینار فیزیوتراپی تخصصی ستون فقرات
- همکاری اساتید در انجام ارزشیابی درونی گروه فیزیوتراپی که اولین مورد آن در سال ۱۳۹۱ انجام شد.
- همکاری اعضای گروه در اجرای فرایند اعتبار بخشی
- همکاری اعضای گروه در چاپ کتاب های تخصصی برای استفاده همکاران و دانشجویان گروه های مرتبط
- همکاری اعضای هیات علمی با انجمن های علمی، مراکز تحقیقاتی و دانشگاه های داخلی و بین المللی
- توسعه فضاهای آموزشی عملی، کارورزی بالینی دانشجویان و درمانی در بخش فیزیوتراپی مجموعه های در حال ساخت دانشگاه (بیمارستان جامع توانبخشی اخوان، بیمارستان توانبخشی شهدای یافت آباد و بیمارستان جنرال داخل مجتمع بیمارستانی روانپزشکی رازی)
- همکاری بین رشته ای با سایر رشته های توانبخشی دانشگاه
- همکاری بین دانشگاهی با سایر دانشگاه های توانبخش، پزشکی و مهندسی کشور
- استفاده از امکان مشارکت اساتید و متخصصین دیگر دانشگاه های داخلی و خارجی در اجرای پایان نامه های تحصیلات تکمیلی و طرح های پژوهشی در قالب co affiliation که از موارد انجام شده می توان به همکاری این اساتید در دانشگاه های مربوطه اشاره نمود:

- ۱- دکتر شاپور جابرزاده از دانشگاه موناخ استرالیا
- ۲- دکتر امیرعلی محقق از دانشگاه برونل انگلستان
- ۳- دکتر محمد رضا نوربخش از دانشگاه جورجیای امریکا

مقطع کارشناسی

تاریخچه:

امروزه فیزیوتراپیست ها دنیای پیچیده جدیدی را تجربه می کنند. دنیایی که در آن به دلیل رشد روزافزون اینترنت آگاهی مردم روز به روز بیشتر می شود. در نتیجه انتظارات آنها نیز بالاتر رفته است. مراقبت های پزشکی از درمانگاه به جامعه منتقل شده است. عرضه درمان در محل زندگی مردم مسئولیت های جدیدی مانند مشاوره را به آنها تحمیل می کند. برای مقرون به صرفه بودن روشهای درمانی مناسب است با علم روز هماهنگ شوند، بنابراین تغییر برنامه درسی جهت منطبق کردن مهارت دانش آموخته های هر مقطع تحصیلی با علم روز ضروری است.

در کشور ما نیز با توجه به پیشرفت روز افزون تخصص های مختلف علوم بالینی همپای دانش نوین جهانی، رشته فیزیوتراپی نیز باید همگام با آنها توانمندی های تخصصی خود را افزایش دهد. در حال حاضر در حیطه های مختلف آموزشی و درمانی فیزیوتراپی، نیاز به تغییر در ارائه خدمات مطابق با استانداردهای جهانی این رشته حس می شود. لذا تدوین برنامه های آموزشی روز آمد در جهت تربیت نیروهای بروزتر فیزیوتراپی ضرورت می یابد.

جایگاه شغلی دانش آموختگان:

دانش آموختگان این دوره می توانند در جایگاه های زیر انجام وظیفه نمایند:

- ۱- موسسات خصوصی و دولتی فیزیوتراپی
- ۲- بیمارستانهای خصوصی و دولتی
- ۳- ادارات، مراکز صنعتی و آموزشی جهت غربالگری و پیشگیری
- ۴- آموزش و پرورش کودکان استثنایی
- ۵- خانه های بهداشت جهت افزایش آگاهی مردم از انواع اختلالات ناشی از فقر حرکتی اقصاء آسیب پذیر جامعه مانند کودکان و سالمندان،
- ۶- سرای سالمندان
- ۷- مراکز نگهداری افراد دارای آسیب های مغزی نخاعی
- ۸- باشگاه ها و تیمهای ورزشی

ارزش ها و باورها:

در بازنگری این برنامه، بر ارزشهای زیر تاکید می شود:

برنامه ریزی مقطع کارشناسی فیزیوتراپی، بمنظور حفظ و ارتقای سلامت آحاد جامعه بر مبنای چهار وظیفه اصلی خدماتی، مدیریتی، مشاوره ای و پژوهشی انجام شده است. بدیهی است توجه به مبانی اخلاقی مانند عدالت اجتماعی و کرامت انسانی حکم میکند که، مطابق با رشد روز افزون علم و فن آوری، بیماران و مراجعین، از جامع ترین روشهای تشخیصی - درمانی فیزیوتراپی متناسب با اختلالات عملکردی و آسیب های جسمانی، روحی و روانی موجود، برخوردار شوند. لذا بر اساس موازین اخلاقی جامعه پزشکی و با توجه به مبانی دینی، و نیز کرامت و رشد و تعالی انسانها، احترام به فرهنگ، نژاد، جنس و سن بیمار، همچنین رعایت اخلاق حرفه ای، انتخاب و بکارگیری بهترین شیوه های درمانی مبتنی بر شواهد و مستندات از اهمیت ویژهای برخوردار است.

در این دوره سعی شده است که شکاف بین تئوری و عمل تا حد امکان کم شده و با استفاده از روشهای روزآمد آموزش، دانش آموخته گانی شایسته با توانایی ارائه بهترین خدمات به آحاد جامعه تربیت شود. پس از طی این دوره آموزشی که بر محور مشارکت فعال دانشجو به منظور توسعه دانش پایه و بالینی بنا نهاده شده است، دانش آموخته قادر خواهد بود مهارت های بالینی خود را جهت ارائه خدمات درمانی مطلوب و روزآمد بکار گیرد.

جهت دستیابی به اهداف فوق، دانشکدههای توانبخشی در برنامه درسی مقطع کارشناسی فیزیوتراپی علاوه بر ایجاد بستر مناسب آموزشی و پژوهشی مبتنی بر درمان، با ارائه و تبادل مجموعه ای از اطلاعات سازمان یافته در مورد روش های ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات عملکردی و تحقیقات پیرامون آنها و بکار گیری دستورالعملها، هدایت تجربیات و انجام پژوهش میکوشند تا توانمندی های لازم حرفه ای بالینی را به این افراد آموزش دهند.

چشم انداز:

دورنما منظره ایده آل و کاملاً مطلوب، در عین حال شدنی از رشته در سه حیطه آموزشی - تولید فکر و خدمات در آینده است. امید است که تا سال ۱۴۰۴ (مطابق با زمان پایانی سند چشم انداز بیست ساله کشور) خدمات فیزیوتراپی توسط فیزیوتراپیست هایی ارائه شود که حداقل دارای مدرک دکترای حرفه ای فیزیوتراپی بوده و گواهی تخصصی بورد فیزیوتراپی را دریافت کرده باشند. بعد از زمان یاد شده، مراجعین و متخصصین حوزه سلامت آنها را به عنوان متخصصین برگزیده با تواناییهای، مداخله و پیشگیری از مشکلات جسمانی، محدودیت های عملکردی و ناتوانایی های مربوط به حرکت، عملکرد و سلامت می شناسند. فرآیند یاد شده وظیفه محور و بیمار -محور بوده و در جلب رضایت بیماران و ارتقای کیفیت زندگی آنان می کوشد.

دانش آموختگان این مقطع تحصیلی، با کسب استانداردهای بین المللی و توانایی ارائه خدمات بالینی مبتنی بر شواهد، می کوشند با ارائه روش های درمانی فیزیوتراپی در سطح مطلوبی، جهت بهینه سازی سطح سلامت و بهداشت جامعه، گام بردارند. بدیهی است دانش آموختگان این مقطع باید بتوانند سهم خود در بهبود سلامت مردم را عهده دار شوند. انتظار میرود با راه اندازی و اجرای مقطع دکترای حرفه ای فیزیوتراپی، دستیابی به بالاترین و شاخص ترین جایگاه حرفه ای در منطقه خاورمیانه، امکان پذیر شود. بطوری که ایران در بین کشورهای منطقه مانند ترکیه، پاکستان و کشورهای عربی پیشرو باشد. لازم به ذکر است پیشنهاد دهنده های این برنامه امیدوارند که با همکاری شوراهای مسئول در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تا سال ۱۴۰۴ در رشته فیزیوتراپی در ایران فقط دو مقطع تحصیلی دکترای حرفه ای و دکترای

تخصصی وجود داشته و دانش آموختگان دیگر مقاطع تحصیلی این رشته، در یک بازه زمانی مناسب به مقاطع تحصیلی فوق ارتقاء یابند و ایران جزء کشورهای برتر و مطرح در آید.

رسالت:

رسالت این دوره، تربیت نیروهای شایسته و آگاه به مسائل عملی روز، توانمند، مسئولیت پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه در حیطه فیزیوتراپی است که بتوانند سهمی در کاهش مشکلات عدیده مرتبط با سلامت جسمانی، عملکردی و .. افراد جامعه به عهده بگیرند.

با توجه به گسترش روز افزون حیطه های مختلف فیزیوتراپی، رسالت مقطع کارشناسی، تربیت فیزیوتراپیست های کارآمدی است که با ارتقاء دانش و بینش علمی و بالینی خود در زمینه ارزیابی، تشخیص و فیزیوتراپی اختلالات عملکردی در سیستم های عصبی-عضلانی-اسکلتی و قلبی-عروقی-تنفسی و با توسل به اصول اخلاقی حرفه ای و دینی و انسانی و مسئولیت پذیری به خدمت هر چه مطلوب تر و شایسته تر به هموعان نیازمند بپردازند.

ماموریت ها عبارتند از:

الف- کسب مهارت های لازم جهت ارزیابی، استدلال بالینی، برنامه ریزی درمان، ارزشیابی میزان پیشرفت با تکیه بر شواهد موجود

ب -درمان انواع اختلالات جسمی - حرکتی با رویکرد فیزیوتراپی

ج -غربالگری و پیشگیری از بروز انواع اختلالات عملکردی و ناتوانی ها

د -مشاوره فیزیوتراپی به گروه های نیازمند و جامعه پزشکی، کسب توانایی ارجاع در موارد لازم،

ه -شناسایی مشکلات قابل پژوهش، حمایت و مشارکت در تحقیقات و به کار بستن یافته های پژوهش های بالینی

و -مدیریت بخش فیزیوتراپی

پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان:

دانش آموختگان این دوره می توانند در جایگاه های زیر انجام وظیفه کنند:

*بیمارستانها * درمانگاه ها* موسسات درمانی خصوصی * مراکز بهزیستی و توانبخشی * آموزش و پرورش کودکان استثنایی * باشگاه ها و

تیم های ورزشی * مراکز بهداشت جهت غربالگری اختلالات رشدی کودکان * خانه های بهداشت جهت افزایش آگاهی مردم از انواع

اختلالات ناشی از فقر حرکتی اقصاء آسیب پذیر جامعه مانند کودکان و سالمندان * سرای سالمندان * مراکز نگهداری افراد دارای آسیب

های مغزی نخاعی * ادارات ، مراکز صنعتی و آموزشی جهت غربالگری و پیشگیری

اهداف کلی :

انتظار می رود در پایان این دوره دانش آموختگان با کسب توانایی در درک عمیق دانش آناتومی، فیزیولوژی، کینزیولوژی و آسیب شناسی در بیماریهای مختلف و اختلالات عملکردی در سیستم های عصبی - عضلانی - اسکلتی و قلبی - عروقی - تنفسی و نیز بر پایه دانش و تجربه بالینی، قادر به خواندن و نوشتن پرونده، انجام معاینات بالینی جامع، ارزیابی های دوره ای و درک یافته های آزمایشگاهی و پاراکلینیکی و تشخیص انجام (Medical Diagnosis) در حوزه حرفه فیزیوتراپی و منطبق با تشخیص های پزشکی (Dysfunctional Diagnosis) اختلالات عملکردی شده برای بیمار باشند . علاوه دانش آموختگان مهارت لازم را در طراحی اهداف و برنامه درمانی و تعیین پارامترهای مناسب درمانی و یا توانایی تغییر برنامه درمانی بر اساس نتایج ارزیابی های دوره ای از مداخلات درمانی یا سیر طبیعی بیماری کسب کرده باشند . به عبارتی پس از مواجهه با تشخیص پزشکی صورت گرفته توسط متخصصین، از استدلال بالینی به تشخیص اختلالات عملکردی بیمار رسیده، سطح و درجه ناتوانی بیمار را شناسایی کرده و بدنبال آن اهداف و برنامه فیزیوتراپی با هزینه - اثر بخشی مناسب را تعیین کند . در ضمن بایستی با کسب قابلیت مشارکت در انجام پژوهش های بالینی و جستجو در منابع اطلاعاتی، درمانهای خود را مبتنی بر شواهد علمی و مستدل موجود در زمینه فیزیوتراپی پایه ریزی کرده و در امر پیشگیری، ارائه مشاوره و افزایش سطح آگاهی آحاد جامعه در معرض خطر ابتلا به انواع اختلالات عملکردی سیستم حرکتی پیشگام باشند. از دیگر پیامدهای مورد انتظار از فارغ التحصیلان این مقطع کسب توانایی در مدیریت بخش های فیزیوتراپی در بیمارستانها و مراکز توانبخشی و نیز فعالیت موثر در برنامه های درمان تیمی توانبخشی - پزشکی و کلینیک های چند تخصصی کنترل و درمان درد و ترمیم بافتی است . بطور خلاصه پیامدهای مورد انتظار شامل موارد زیر است :

الف - مهارت های لازم در زمینه حل مشکلات بیماران از راه ارزیابی تخصصی، استدلال بالینی و تشخیص و درمان اختلالات عملکردی مبتنی بر شواهد با رویکرد فیزیوتراپی را کسب کنند.

ب - با انجام غربالگری، سطح آگاهی اجتماعی را به منظور پیشگیری از بروز انواع اختلالات عملکردی و معلولیتها و ناتوانی های جسمانی در جامعه ارتقاء دهند.

ج - مهارت های لازم را جهت ارائه مشاوره فیزیوتراپی به گروه های نیازمند و جامعه پزشکی به منظور تقویت کار تیمی کسب کنند.

د - مطابق با استانداردهای جهانی در سطوح پیشگیری، درمانی و مشاوره ای به آحاد جامعه و سازمانهای بهداشتی مرتبط خدمات فیزیوتراپی را ارائه دهند.

ه - در توسعه پیوند پژوهشهای کاربردی و امور بالینی فیزیوتراپی نقش موثر داشته باشند.

نقش های دانش آموختگان در جامعه:

- ۱- درمانی (فیزیوتراپی)
- ۲- آموزشی (آموزش بیمار و همراه)
- ۳- پژوهشی
- ۴- مشاوره ای
- ۵- پیشگیری
- ۶- مولد
- ۷- مدیریتی

وظایف حرفه ای دانش آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

الف- وظایف حرفه ای در نقش درمان

- ۱- انجام مصاحبه و ارتباطات درمانی
- ۲- اخذ شرح حال و تکمیل پرونده
- ۳- شناخت و درمان انواع ناتوانیهای جسمی و حرکتی ناشی از اختلالات سیستم عصبی، عضلانی، اسکلتی، قلبی عروقی، تنفسی بیمار
- ۴- شناخت اثرات متقابل بیمار، خانواده و جامعه بر همدیگر
- ۵- ایفای نقش مؤثر در تیم توانبخشی
- ۶- بهره گیری مناسب از منابع علمی روزآمد در جهت ارتقاء کیفیت درمان (منابع مکتوب، شبکه جهانی، افراد متخصص و . .)

ب- وظایف حرفه ای در نقش آموزشی

- ۱- آموزش بیمار و همراهان در باره ی بیماری
- ۲- آموزش تمرینات و مراقبت های لازم در ارتباط با بیماری
- ۳- راهنمایی بیمار برای تطابق بهتر برای انجام فعالیت های روزمره زندگی و فعالیت های اجتماعی

ج- وظایف حرفه ای در نقش پژوهشی

- ۱- ارائه پیشنهادات تحقیقاتی منتج از تجربیات بالینی

۲- مشارکت در انجام پژوهش های فیزیوتراپی

۳- استفاده از نتایج تحقیقات

د- وظایف حرفه ای در نقش مشاورهای

۱- مشاوره فیزیوتراپی به بیماران /مراجعین، مدارس، سازمانها و شرکت ها

۲- تعیین نیاز به ارزیابی بیشتر و ارجاع به سایر تخصص های پزشکی

ه- وظایف حرفه ای در نقش پیشگیری

۱- آگاه کردن مردم از طریق حضور موثر در مدارس، محیطهای کاری، تیمهای ورزشی، رسانه های نوشتاری و شنیداری، جهت پیشگیری

از عوارض فقر حرکتی و ارتقاء کیفیت زندگی

و- وظایف حرفه ای در نقش مولد

۱- نوآوری در انجام تکنیکهای درمانی فیزیوتراپی

ز- وظایف حرفه ای در نقش مدیریتی

۱- مدیریت بخش فیزیوتراپی و بخش توانبخشی

۲- مدیریت امور بخش فیزیوتراپی در ارتباط با دیگر بخشهای درمانگاه و یا بیمارستان

توانمندی و مهارت های مورد انتظار برای دانش آموختگان (Expected Competencies):

الف :توانمندی های پایه مورد انتظار (General Competencies):

توانمندیهای عمومی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

✓ مهارتهای ارتباطی

✓ تعامل بین بخشی

✓ تفکر نقادانه و مهارتهای حل مسئله

✓ کنترل کیفی

- ✓ سالم سازی فیزیکی و روانی محیط کار
- ✓ استفاده مناسب از تجهیزات عمومی و رعایت نکات ایمنی
- ✓ خود ارتقای مداوم

ب: توانمندی های اختصاصی مورد انتظار (Special Competencies):

توانمندیهای اختصاصی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

- ✓ تفسیر آزمون های فیدبکی (میوفیدبک، ترموفیدبک، فیدبک فشاری)، آزمونهای اسپیرومتري و ...
- ✓ کار در محیطهای حرفهای مانند درمانگاههای خصوصی و بخشهای مختلف بیمارستانی
- ✓ سالم سازی فیزیکی و روانی محیط کار
- ✓ اندازه گیری های رایج و کالیبراسیون ابزار، دستگاه های فراصوت، لیزر و ...
- ✓ اندازه گیری قدرت تحمل و توان عضلات اسکلتی، اندازه گیری دامنه حرکتی مفاصل بصورت فعال و غیر فعال، ارزیابی طول
- ✓ عضلات اسکلتی، ارزیابی تونیسیتی عضلات اسکلتی، ارزیابی پوسچر بدن، ارزیابی بالینی تعادل (عملکردی، ایستا و پویا)، ارزیابی بالینی الگوی راه رفتن،
- ✓ ارزیابی بالینی دامنه حرکات آرتروکینماتیک مفاصل بدن، ارزیابی بالینی مقاومت بافتی در برابر حرکت مفصل
- ✓ ارزیابی حس سطحی، حس عمقی و درک حرکت، ارزیابی رفلکس های تاندونی عمقی
- ✓ ارزیابی بالینی هماهنگی عصبی، (SDC) ارزیابی درد و تعیین نقاط درد ناک، تفسیر منحنی شدت - مدت تحریک پذیری اعصاب
- ✓ عضلانی، ارزیابی الگوی تنفس، ارزیابی بالینی تنفس با اسپیرومتر، ارزیابی رشد روانی - حرکتی،
- ✓ ارزیابی عملکرد عضلات با روش بیوفیدبک فشاری، ارزیابی عملکرد عضلات با میوفیدبک، ارزیابی فعالیت نقاط ماشه ای،
- ✓ ارزیابی ادم بافتی، ارزیابی زخم، تفسیر آزمونهای حساسیت غیر طبیعی پوست) آزمونهای فتو و فتو پیچ
- ✓ سنجش تاخیر رشد کودکان دچار اختلالات رشدی و آسیبهای مغز و نخاع
- ✓ توانایی طراحی برنامه فیزیوتراپی بیمار
- ✓ استفاده از وسایل نظیر: دستگاههای تحریک کننده الکتریکی، دستگاه های امواج الکترومگنتیک، لیزر، شاکویو، فراصوت، فرابنفش، و ..
- ✓ توانایی ارائه خدمات فیزیوتراپی برای گروههای سنی مختلف و بیماران خاص
- ✓ کنترل درد با مدالیتی های مختلف فیزیکی
- ✓ آموزش راهکارهای جبرانی برای ناتوانی های حاصل از بیماریهای مختلف و بهبود کیفیت زندگی
- ✓ شناخت موارد کاربرد، عدم کاربرد و احتیاطات در استفاده از روش ها و مدالیتی های مختلف
- ✓ سازگار کردن بیمار با شرایط موجود در آسیب های جبران ناپذیر مغز و نخاع
- ✓ توانایی مشارکت و تعامل با سایر اعضا تیم توانبخشی

ج: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills):

- ۱- ارزیابی اختلالات عملکرد سیستم های مختلف بدن (عضلانی، اسکلتی، عصبی، قلبی و ...) در حوزه فیزیوتراپی
- ۲- انجام تکنیک های اختصاصی و عمومی تسهیل عصبی- عضلانی
- ۳- انجام روش های افزایش قدرت، تحمل و توان عضلات اسکلتی
- ۴- بکار گیری روش های بهبود دامنه حرکتی مفاصل (فعال و غیرفعال)
- ۵- بکارگیری روش های افزایش تحمل و توان قلبی عروقی و تنفسی
- ۶- بکارگیری روش های انعطاف پذیری بافت های نرم
- ۷- بکارگیری روش های تنظیم دستی تونیسیتی عضلات
- ۸- بکارگیری مدالیتی ها برای تنظیم تونیسیتی عضلات
- ۹- بکارگیری روش های اصلاح پوسچر
- ۱۰- بکارگیری روش های بهبود تعادل
- ۱۱- بکارگیری روش های بهبود الگوی راه رفتن
- ۱۲- بکارگیری روش های بهبود الگو های حرکتی بدن
- ۱۳- بکارگیری روش های بهبود حس سطحی، عمقی و درک حرکت
- ۱۴- بکارگیری روش های کاهش درد با تحریکات الکتریکی و مغناطیسی
- ۱۵- بکارگیری روش های کاهش درد با مدالیتی های حرارتی
- ۱۶- بکارگیری روش های کاهش درد با فراصوت، shock wave و ...
- ۱۷- بکارگیری روش های کاهش درد با پرتوهای لیزر
- ۱۸- روش های بکارگیری مدالیتی ها برای ترمیم بافت ها
- ۱۹- کاربرد روش های مکانیکی فیزیوتراپی در درمان ادم
- ۲۰- کاربرد روش های تحریک الکتریکی فیزیوتراپی در درمان ادم
- ۲۱- ثبت منحنی شدت- مدت تحریک پذیری اعصاب (SDC)
- ۲۲- انجام ارزیابی عملکرد عضلات با روش بیوفیدبک فشاری
- ۲۳- انجام ارزیابی عملکرد عضلات با میوفیدبک
- ۲۴- انجام آزمون های حساسیت غیرطبیعی پوست (آزمون فتو و فتو پیچ)

- ۲۵- برقراری ارتباط موثر با بیمار و خانواده
- ۲۶- برقراری ارتباط موثر با همکاران و سایر اعضای تیم درمان
- ۲۷- آموزش تمرین درمانی برای پیشگیری، درمان و حفظ سلامتی بدن مراجعین
- ۲۸- مهارت تفکر نقاد و استدلال بالینی
- ۲۹- انجام ارزیابی دستی قدرت عضلات
- ۳۰- اندازه گیری دامنه حرکتی مفاصل
- ۳۱- ارزیابی شدت درد
- ۳۲- مهارت خواندن و نوشتن پرونده بیماران بستری و سرپایی
- ۳۳- انجام تمام مراحل معاینه بیماران مراجعه کننده به فیزیوتراپی
- ۳۴- استفاده از شواهد برای ارزیابی اثر درمان و در صورت لزوم تغییر برنامه درمان

راهنمای آموزشی Educational Strategies :

این برنامه بر راهنمای زیر استوار است:

- ✓ تلفیقی از دانشجو و استاد محوری
- ✓ یادگیری مبتنی بر وظایف (Task Based)
- ✓ یادگیری جامعه نگر (Community Oriented)
- ✓ یادگیری مبتنی بر مشکل (Problem Based)
- ✓ آموزش بیمارستانی (Hospital Based)
- ✓ یادگیری مبتنی بر موضوع (Subject Directed)
- ✓ یادگیری مبتنی بر شواهد (Evidence Based)
- ✓ یادگیری سیستماتیک

روشها و فنون آموزشی:

- در این دوره، عمدتاً از روشها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:
- انواع کنفرانسهای داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته ای،
- بحث در گروههای کوچک - کارگاههای آموزشی - ژورنال کلاب و کتاب خوانی
- گزارش صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - آموزش سرپایی - آموزش در اتاق اقدامات عملی

- مشارکت در آموزش رده‌های پایینتر

- روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی

- Case presentation -Self education, Self-study

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می‌رود که فراگیران:

- در صورتیکه با بیمار سر و کار دارند، منشور حقوقی (۱) بیماران را دقیقاً رعایت کنند.
 - مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند
 - مقررات مرتبط با Dress Code (۲) را رعایت کنند.
 - در صورت کار با حیوانات، مقررات اخلاقی (۳) مرتبط را دقیقاً رعایت کنند
 - از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار میکنند، محافظت کنند.
 - به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احتراماً میز در محیط کار مشارکت کنند.
 - در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
 - در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت کنند.
- موارد ۱، ۲ و ۳ در بخش ضمایم این برنامه آورده شده‌اند.

مشخصات دوره:

- ۱- نام دوره مقطع کارشناسی فیزیوتراپی
- ۲- طول دوره و ساختار آن: ۸ ترم پیوسته
- ۳- تعداد کل واحدهای درسی ۱۳۰ واحد

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۱۳۰ واحد است که به شرح زیر می باشد:

واحدهای اختصاصی اجباری (Core): ۱۳۰ واحد

واحدهای اختصاصی اختیاری (Non Core): ندارد

پایان نامه: ندارد

جمع کل : ۱۳۰ واحد

تعداد واحدهای درسی (بر حسب نوع واحد):

نظری ۸۷ واحد

عملی ۱۹ واحد

کارآموزی در عرصه ۲۴ واحد

لازم به ذکر است که در پایان دو واحد اول کارآموزی در عرصه (مشاهده بالینی) از دانشجویان امتحان (امتحان از رؤس مطالب مشاهده بالینی و دیگر دروس تخصصی گذرانیده شده تا آن مقطع) به عمل خواهد آمد و ادامه واحدهای کارآموزی در عرصه آنها منوط به قبولی در آن امتحان خواهد بود. در پایان چهار واحد کارآموزی در عرصه مستقل هم امتحان پایان کارآموزی از بخش عملی تمام دروس تخصصی مقطع تحصیلی، به عمل خواهد آمد و دانش آموختگی دانشجویان منوط به قبولی در امتحان مزبور خواهد بود.

الف - جدول دروس عمومی مقطع کارشناسی پیوسته فیزیوتراپی

کد	نام درس	واحد	ساعت			پیشنیاز
			نظری	عملی	جمع	
۰۱	معارف اسلامی (۱)	۲	۳۴	-	۴۳	
۰۲	معارف اسلامی (۲)	۲	۳۴	-	۳۴	
۰۳	اخلاق و تربیت اسلامی	۲	۳۴	-	۴۴	
۰۴	انقلاب اسلامی وریشه های آن	۲	۳۴	-	۳۴	

۰۵	تاریخ اسلام	۲	۳۴	-	۳۴
۰۶	متون اسلامی (آموزش زبان عربی)	۲	۳۴	-	۳۴
۰۷	فارسی ×	۳	۵۱	-	۵۱
۰۸	زبان انگلیسی عمومی ×	۳	۳۴	۳۴	۶۸
۰۹	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۳۴	۳۴
۱۰	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۳۴	۳۴
۱۱	جمعیت و تنظیم خانواده	۲	۳۴	-	۳۴
جمع		۲۲	۲۲۳	۱۰۲	۴۲۵

× زبان فارسی و زبان انگلیسی الزاماً باید در دو جلسه تدریس شود.

دوره کارشناسی فیزیوتراپی، شاخه توانبخشی

کد	نام درس	واحد	ساعت			پیشنیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۲	بیوشیمی و داروشناسی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۱۳	فیزیولوژی انسانی:					
۱-۱۳	- فیزیولوژی عمومی (۱)	۲	۱۷	۳۴	۵۱	-
۲-۱۳	- فیزیولوژی عصب و عضله (۲)	۳	۳۴	۳۴	۶۸	-
۱۴	تشریح:					
۱-۱۴	- سر، گردن و تنه ۱	۳	۳۴	۳۴	۶۸	-
۲-۱۴	- اندام بالایی و پایینی ۲	۳	۳۴	۳۴	۶۸	۱-۱۴
۳-۱۴	- اعصاب ۳	۲	۳۴	-	۳۴	۲-۱۴ و ۱-۱۴
۴-۱۴	- سطحی بدن ۴	۲	۱۷	۳۴	۵۱	۳-۱۴ و ۲-۱۴، ۱-۱۴
۱۵	یافت شناسی	۲	۱۷	۳۴	۵۱	-
۱۶	آسیب شناسی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۱۷	روانشناسی عمومی و بیماران	۲	۳۴	-	۳۴	-
۱۸	ژنتیک	۲	۱۷	-	۱۷	-
۱۹	بیماریهای مغز و اعصاب	۱	۳۴	-	۳۴	۴-۱۴، ۲-۱۳
۲۰	بیماریهای داخلی:					
۱-۲۰	- قلبی، عروقی و تنفسی	۲	۳۴	-	۳۴	۱-۱۳
۲-۲۰	- روماتیسمی و پوستی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۲۱	جراحی عمومی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۲۲	ارتوپدی	۲	۳۴	-	۳۴	۳-۱۴ و ۲-۱۴، ۱-۱۴
		۲				
۲۳	رادیولوژی	۱	۳۴	۳۴	۳۴	۳-۱۴ و ۲-۱۴، ۱-۱۴
۲۴	کمک های اولیه	۲	-	-	۳۴	
۲۵	روانپزشکی		۳۴		۳۴	۱۷
جمع			۳۷	۲۳۸	۷۸۲	

ج: دروس تخصصی: دوره کارشناسی فیزیوتراپی، شاخه توانبخشی

پیشنیاز	ساعت			واحد	نام درس	کد
	جمع	عملی	نظری			
-	۱۷	-	۱۷	۱	مدیریت بخش فیزیوتراپی	۲۶
۸	۳۴	-	۳۴	۲	زبان تخصصی	۲۷
-	۱۷	-	۱۷	۱	اصول توانبخشی و فیزیوتراپی	۲۸
					فیزیوتراپی در بیماریهای:	۲۹
۲۰	۳۴	-	۳۴	۲	- اعصاب ۱	۱-۲۹
۲-۳۱, ۱-۲۹	۵۱	۳۴	۱۷	۲	- اعصاب ۲	۲-۲۹
۲-۲۹ و ۱-۲۹	۵۱	۳۴	۱۷	۲	- اعصاب ۳	۳-۲۹
۱-۲۰	۵۱	۳۴	۱۷	۲	- قلبی، عروقی و تنفسی	۴-۲۹
۲-۲۰	۳۴	-	۳۴	۲	- روماتیسمی و پوستی	۵-۲۹
۲۱	۳۴	-	۳۴	۲	- جراحی	۶-۲۹
۲۲	۵۱	۳۴	۱۷	۲	- ارتوپدی (۱)	۷-۲۹
۵-۲۹	۳۴	-	۳۴	۲	- ارتوپدی (۲)	۸-۲۹
					کینزیولوژی و بیو مکانیک:	۳۰

۱-۳۰	- کلیات ستون مهره ای ۱	۲	۳۴	-	۳۴	۱-۱۴
۲-۳۰	- اندام بالایی ۲	۲	۳۴	-	۳۴	۲-۱۴
۳-۳۰	- اندام پایینی ۳	۲	۳۴	-	۳۴	۲-۱۴
۳۱	تمرین درمانی :					
۱-۳۱	- اصول تمرین درمانی ۱	۳	۳۴	۳۴	۶۸	۱-۳۰، ۲-۱۴، ۲-۱۴
۲-۳۱	- روشهای اختصاصی تمرین درمانی ۲	۲	۱۷	۳۴	۵۱	۱-۳۱
۳۲	الکتروتراپی :					
۱-۳۲	- عوامل حرارتی ۱	۳	۳۴	۳۴	۶۸	-
۲-۳۲	- تحریک کننده های الکتریکی ۲	۳	۳۴	۳۴	۶۸	۲-۱۳
۳۳	وسایل کمکی و اندامهای مصنوعی	۲	۱۷	۳۴	۵۱	۱-۳۱، ۲۳
۳۴	ارزشیابی دستگاه عضلانی اسکلتی	۲	۳۴	۳۴	۶۸	۳-۱۴، ۲-۱۴، ۱-۱۴
۳۵	درمانهای دستی					
۱-۳۵	- ماساژ ۱	۱	-	۳۴	۳۴	۳-۱۴، ۲-۱۴، ۱-۱۴
۲-۳۵	- موبیلیزاسیون ۲	۱	-	۳۴	۳۴	۳-۱۴، ۲-۱۴، ۱-۱۴
۳۶	درمان مبتنی بر شواهد (EBP)	۱	۱۷	-	۱۷	-
۳۷	اخلاق حرفه ای	۱	۱۷	-	۱۷	-
جمع		۴۵	۵۷۸	۴۰۸	۱۰۸۴	

۵: کار آموزی در عرصه:

پیشنیاز	ساعت			واحد	نام درس	کد
	جمع	کارآموزی	نظری			
-	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (مشاهده بالینی)	۳۸
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (بیماریهای قلبی، عروقی و تنفسی)	۳۹
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (بیماریهای روماتیسمی و پوستی)	۴۰
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (ترمیمی و سوختگی)	۴۱
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (بیماریهای ارتوپدی) ۱	۴۲
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (بیماریهای ارتوپدی) ۲	۴۳
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (سالمندان)	۴۴
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (بیماریهای کودکان)	۴۵
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (بیماریهای مغز و اعصاب) ۱	۴۶
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (بیماریهای مغز و اعصاب) ۲	۴۷
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (مستقل) ۱	۴۸
۳۸	۱۰۲	۱۰۲	-	۲	کار آموزی در عرصه (مستقل) ۲	۴۹
	۱۲۲۴	۱۲۲۴		۲۴	جمع	

مقطع کارشناسی ارشد

تاریخچه: در دنیای امروز، علوم و فناوری در زمینه های مختلف علوم پزشکی از جمله دانش مرتبط با رشته فیزیوتراپی و تکنیک های مختلف توانبخشی و بازتوانی بیماران کم توان و ناتوان شده، به پیشرفت هایشگرفی نایل آمده است در کشور ما با گذشت نزدیک به دو دهه از تربیت کارشناسی ارشد فیزیوتراپی این رشته هنوز کاستی هایی در ارائه خدمات تخصصی مطابق با استانداردهای جهانی این رشته به چشم می خورد، لذا به عنوان اولین گام تدوین یک برنامه آموزشی روز آمد در جهت تربیت نیروهای متبحر در این رشته ضرورت می یابد.

بر این مبنا و بر اساس نتایج حاصل از کارشناسی های انجام شده، توسط صاحب نظران این رشته در سطح کشور، برنامه آموزشی فعلی جهت تربیت کارشناسی ارشد مطابق با استانداردهای دانشگاه های معتبر دنیا تدوین گردیده و در اختیار دانشگاه های مجری قرار گرفته است.

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته فیزیوتراپی دوره ای است که دانش آموختگان آن با توجه به مهارت هایی که طی دوره کسب می کنند طبق تجویز پزشک در زمینه درمان های فیزیوتراپی مانند: استفاده از تجهیزات فیزیکی نظیر نور، ورزش، پرتوهای فرابنفش و فروسرخ، گرما و جریانات الکتریکی، بکارگیری مانورهای دستی، تمرین درمانی، هیدروتراپی و فراصوتی، با برقراری ارتباط موثر حرفه ای با بیماران، به ارزیابی، شناسایی و درمان فیزیوتراپی ناتوانی ها و کم توانایی های جسمی آنان پرداخته و توانایی آموزش بیماران و انجام امور پژوهشی را دارا می باشند.

جایگاه شغلی دانش آموختگان:

دانش آموختگان این دوره می توانند در جایگاه های زیر انجام وظیفه نمایند:

- ۱- موسسات خصوصی و دولتی فیزیوتراپی
- ۲- بیمارستانهای خصوصی و دولتی
- ۳- ادارات، مراکز صنعتی و آموزشی جهت غربالگری و پیشگیری
- ۴- آموزش و پرورش کودکان استثنایی
- ۵- خانه های بهداشت جهت افزایش آگاهی مردم از انواع اختلالات ناشی از فقر حرکتی اقشار آسیب پذیر جامعه مانند کودکان و سالمندان،
- ۶- سرای سالمندان
- ۷- مراکز نگهداری افراد دارای آسیب های مغزی نخاعی
- ۸- باشگاه ها و تیمهای ورزشی

ارزش ها و باورها:

سلامت محوری و توجه به عدالت اجتماعی، کرامت انسانی و مبانی دینی حکم می کند که بیماران نیازمند، در هر شرایط از جامع ترین روش های درمانی روز، متناسب با اختلالات و آسیب های جسمانی، روحی و روانی خود برخوردار گردند. لذا در این برنامه احترام به فرهنگ، نژاد، جنس و سن بیمار، همچنین رعایت مبانی اخلاق حرفه ای و از آن جمله انتخاب و بکارگیری بهترین شیوه های درمانی مبتنی بر شواهد و مستندات از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

جهت دستیابی به اهداف فوق دانشکده های توانبخشی در برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته فیزیوتراپی، علاوه بر ایجاد بستر مناسب آموزشی و پژوهشی، مجموعه ای از اطلاعات سازمان یافته در مورد روش های ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات عملکردی و تحقیقات پیرامون آنها در اختیار دانشجویان این مقطع تحصیلی قرار داده می شود تا با بهره گیری از دستورالعمل ها، دانش کسب شده، هدایت تجربیات و انجام پژوهش، بر توانایی های حرفه ای این افراد افزوده شود.

رسالت:

تربیت نیروی انسانی عالم به مباحث روز مرتبط با فیزیوتراپی، توانمند و متعهد است که با ارتقاء دانش و بینش علمی و عملی خود و با توسل به اصول اخلاق حرفه ای و دینی و انسانی در راه خدمت هرچه مطلوب تر و شایسته تر به هموعان نیازمند به خدمات فیزیوتراپی اقدام نمایند.

چشم انداز:

دانش آموختگان علاوه بر ارائه خدمات فیزیوتراپی با بالاترین کیفیت و مطابق با استانداردهای جهانی به بیماران کم توان و ناتوان، انتظار می رود ضمن کمک به پیشبرد اهداف آموزشی گروه، قابلیت انجام پژوهش های بالینی و کاربردی را بدست آورده و بتوانند سهم خود را در تولید دانش فیزیوتراپی در عرصه بین المللی ایفا کنند.

اهداف کلی:

- غریبالگری ناتوانی های جسمانی در سطح جامعه
- ارزیابی تخصصی بیماران نیازمند به درمان فیزیوتراپی مانند آنالیز حرکتی، تستهای ایزوکینتیک، آزمون های تعادلی و ثبات پوسچرال
- تشخیص اختلالات عملکردی بیماران طبق نظر متخصص بالینی و استفاده از نتایج آزمون های پاراکلینیکی انجام شده مانند آزمون های الکتروفیزیولوژی، گازهای تنفسی و تصویر برداری های پزشکی
- انجام درمان های تخصصی فیزیوتراپی
- انجام فعالیت های پژوهشی مبتنی بر نیازهای جامعه در حیطه رشته تحصیلی
- آموزش و انتقال مهارت های بدست آمده به جامعه به منظور پیشگیری از بروز انواع اختلالات عملکردی و معلولیت ها

نقش دانش آموختگان:

دانش آموختگان دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته فیزیوتراپی در جامعه دارای نقش های زیر می باشند:

- ✓ تشخیصی
- ✓ پیشگیری
- ✓ درمان توانبخشی
- ✓ مشاوره ای
- ✓ آموزشی
- ✓ پژوهشی

وظایف حرفه ای دانش آموختگان:

دانش آموختگان مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته فیزیوتراپی در هر یک از نقش های خود وظایف حرفه ای زیر را به عهده خواهند داشت:

الف- وظایف حرفه ای در نقش تشخیصی:

- ۱- ارزیابی بالینی بیماران کم توان یا نا توان شده
- ۲- انجام آزمون های اختصاصی فیزیوتراپی در حد مجاز مندرج در برنامه
- ۳- تجزیه و تحلیل اطلاعات بالینی و پاراکلینیکی
- ۴- شناسایی و تشخیص اختلالات و ناتوانایی های عملکردی بیماران
- ۵- تعیین نوع اختلالات عملکردی و سطح ناتوانی

ب- وظایف حرفه ای در نقش پیشگیری:

- ۱- شناسایی عوامل خطر زای تهدید کننده سلامت جسمی جامعه
- ۲- شناسایی گروه های در معرض آسیب های فیزیکی در سطح جامعه
- ۳- ارائه توصیه های مناسب به فرد، خانواده و جامعه با هدف پیشگیری
- ۴- ارزیابی میزان تاثیر توصیه های پیشگیری در ارتقاء سطح سلامت جامعه
- ۵- مشارکت در طرح های غربالگری نظام سلامت

ج- وظایف حرفه ای در نقش درمان توانبخشی بیماران ارجاع شده توسط پزشک:

- ۱- تعیین هدف درمانی برای بیماران بر حسب شرایط آنان

- ۲- طراحی برنامه درمانی فیزیوتراپی برای بیماران
- ۳- اجرای درمانهای تکمیلی فیزیوتراپی برای مراجعین
- ۴- ارزیابی دوره ای نتایج درمان و ثبت در پرونده
- ۵- اصلاح برنامه درمان توانبخشی با توجه به روند بهبودی

د- وظایف حرفه ای در نقش مشاوره ای:

- ۱- ارائه مشاوره اختصاصی فیزیوتراپی به بیماران ارجاع شده توسط پزشکان متخصص
- ۲- مشورت با پزشک متخصص مسئول بیمار در موارد نیاز
- ۳- مشاوره با تیم توانبخشی
- ۴- ارائه راهنمایی های مشاوره ای به خانواده بیمار

ه- وظایف حرفه ای در نقش آموزشی:

- ۱- آموزش بیماران، همراهان و اعضای تیم سلامت
- ۲- مشارکت در تدوین دستورالعمل های آموزشی با مسئولین سلامت
- ۳- آموزش مادام العمر (life long learning)

د- وظایف حرفه ای در نقش پژوهشی:

- ۱- مشارکت در تدوین، اجرا، ارزشیابی و تهیه گزارش نهایی طرح های پژوهشی منطقه ای و ملی در صورت درخواست مسئولین

توانمندی و مهارت های مورد انتظار برای دانش آموختگان (Expected Competencies):

الف :توانمندی های پایه مورد انتظار (General Competencies):

توانمندیهای عمومی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

- ✓ مهارت‌های ارتباطی
- ✓ تعامل بین بخشی
- ✓ تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله
- ✓ کنترل کیفی
- ✓ سالم سازی فیزیکی و روانی محیط کار
- ✓ استفاده مناسب از تجهیزات عمومی و رعایت نکات ایمنی
- ✓ خود ارتقایی مداوم

ب :توانمندی های اختصاصی مورد انتظار (Special Competencies) :

توانمندیهای اختصاصی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

- ✓ تفسیرآزمون های فیدبکی (میوفیدبک، ترموفیدبک، فیدبک فشاری)، آزمونهای اسپرومتری و ...
- ✓ کار در محیط‌های حرفه‌ای مانند درمانگاه‌های خصوصی و بخش‌های مختلف بیمارستانی
- ✓ سالم سازی فیزیکی و روانی محیط کار
- ✓ اندازه گیری های رایج و کالیبراسیون ابزار، دستگاه های فراصوت، لیزر و ...
- ✓ اندازه گیری قدرت تحمل و توان عضلات اسکلتی، اندازه گیری دامنه حرکتی مفاصل بصورت فعال و غیر فعال، ارزیابی طول
- ✓ عضلات اسکلتی، ارزیابی تونیسیتی عضلات اسکلتی، ارزیابی پوسچر بدن، ارزیابی بالینی تعادل (عملکردی، ایستا و پویا)، ارزیابی بالینی الگوی راه رفتن،
- ✓ ارزیابی بالینی دامنه حرکات آرتروکینماتیک مفاصل بدن، ارزیابی بالینی مقاومت بافتی در برابر حرکت مفصل
- ✓ ارزیابی حس سطحی، حس عمقی و درک حرکت، ارزیابی رفلکس های تاندونی عمقی
- ✓ ارزیابی بالینی هماهنگی عصبی، (SDC)ارزیابی درد و تعیین نقاط درد ناک، تفسیر منحنی شدت -مدت تحریک پذیری اعصاب
- ✓ عضلانی، ارزیابی الگوی تنفس، ارزیابی بالینی تنفس با اسپرومتر، ارزیابی رشد روانی -حرکتی،
- ✓ ارزیابی عملکرد عضلات با روش بیوفیدبک فشاری، ارزیابی عملکرد عضلات با میوفیدبک، ارزیابی فعالیت نقاط ماشه ای،
- ✓ ارزیابی ادم بافتی، ارزیابی زخم، تفسیرآزمونهای حساسیت غیر طبیعی پوست (آزمونهای فتو و فتو پیچ
- ✓ سنجش تاخیر رشد کودکان دچار اختلالات رشدی و آسیبهای مغز و نخاع

- ✓ توانایی طراحی برنامه فیزیوتراپی بیمار
- ✓ استفاده از وسایل نظیر: دستگاه‌های تحریک کننده الکتریکی، دستگاه‌های امواج الکترومگنتیک، لیزر، شاکویو، فراصوت، فرابنفش، و ..
- ✓ توانایی ارائه خدمات فیزیوتراپی برای گروه‌های سنی مختلف و بیماران خاص
- ✓ کنترل درد با مدالیتی‌های مختلف فیزیکی
- ✓ آموزش راهکارهای جبرانی برای ناتوانی‌های حاصل از بیماری‌های مختلف و بهبود کیفیت زندگی
- ✓ شناخت موارد کاربرد، عدم کاربرد و احتیاطات در استفاده از روش‌ها و مدالیتی‌های مختلف
- ✓ سازگار کردن بیمار با شرایط موجود در آسیب‌های جبران ناپذیر مغز و نخاع
- ✓ توانایی مشارکت و تعامل با سایر اعضا تیم توانبخشی
- ✓ غربالگری ناتوانی‌های جسمانی در سطح جامعه
- ✓ ارزیابی تخصصی بیماران نیازمند به درمان فیزیوتراپی مانند آنالیز حرکتی، تست‌های ایزوکینتیک، آزمون‌های تعادلی و ثبات پوسچرال
- ✓ تشخیص اختلالات عملکردی بیماران طبق نظر متخصص بالینی و استفاده از نتایج آزمون‌های پاراکلینیکی انجام شده مانند آزمون‌های الکتروفیزیولوژی، تصویر برداری‌های پزشکی
- ✓ انجام درمان‌های تخصصی فیزیوتراپی
- ✓ انجام فعالیت‌های پژوهشی مبتنی بر نیازهای جامعه در حیطه رشته تحصیلی
- ✓ آموزش و انتقال مهارت‌های بدست آمده به جامعه به منظور پیشگیری از بروز انواع اختلالات عملکردی و معلولیت‌ها

ج: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills):

- ۱- ارزیابی اختلالات عملکرد سیستم‌های مختلف بدن (عضلانی، اسکلتی، عصبی، قلبی و ...) در حوزه فیزیوتراپی
- ۲- انجام تکنیک‌های اختصاصی و عمومی تسهیل عصبی-عضلانی
- ۳- انجام روش‌های افزایش قدرت، تحمل و توان عضلات اسکلتی
- ۴- بکارگیری روش‌های بهبود دامنه حرکتی مفاصل (فعال و غیرفعال)
- ۵- بکارگیری روش‌های افزایش تحمل و توان قلبی عروقی و تنفسی
- ۶- بکارگیری روش‌های انعطاف‌پذیری بافت‌های نرم
- ۷- بکارگیری روش‌های تنظیم دستی تونیسیتی عضلات
- ۸- بکارگیری مدالیتی‌ها برای تنظیم تونیسیتی عضلات
- ۹- بکارگیری روش‌های اصلاح پوسچر
- ۱۰- بکارگیری روش‌های بهبود تعادل
- ۱۱- بکارگیری روش‌های بهبود الگوی راه رفتن
- ۱۲- بکارگیری روش‌های بهبود الگوهای حرکتی بدن
- ۱۳- بکارگیری روش‌های بهبود حس سطحی، عمقی و درک حرکت

- ۱۴- بکارگیری روش های کاهش درد با تحریکات الکتریکی و مغناطیسی
- ۱۵- بکارگیری روش های کاهش درد با مدالیتی های حرارتی
- ۱۶- بکارگیری روش های کاهش درد با فراصوت، shock wave و ...
- ۱۷- بکارگیری روش های کاهش درد با پرتوهای لیزر
- ۱۸- روش های بکارگیری مدالیتی ها برای ترمیم بافت ها
- ۱۹- کاربرد روش های مکانیکی فیزیوتراپی در درمان ادم
- ۲۰- کاربرد روش های تحریک الکتریکی فیزیوتراپی در درمان ادم
- ۲۱- ثبت منحنی شدت- مدت تحریک پذیری اعصاب (SDC)
- ۲۲- انجام ارزیابی عملکرد عضلات با روش بیوفیدبک فشاری
- ۲۳- انجام ارزیابی عملکرد عضلات با میوفیدبک
- ۲۴- انجام آزمون های حساسیت غیرطبیعی پوست (آزمون فتو و فتو پیچ)
- ۲۵- برقراری ارتباط موثر با بیمار و خانواده
- ۲۶- برقراری ارتباط موثر با همکاران و سایر اعضای تیم درمان
- ۲۷- آموزش تمرین درمانی برای پیشگیری، درمان و حفظ سلامتی بدن مراجعین
- ۲۸- مهارت تفکر نقاد و استدلال بالینی
- ۲۹- انجام ارزیابی دستی قدرت عضلات
- ۳۰- اندازه گیری دامنه حرکتی مفاصل
- ۳۱- ارزیابی شدت درد
- ۳۲- مهارت خواندن و نوشتن پرونده بیماران بستری و سرپایی
- ۳۳- انجام تمام مراحل معاینه بیماران مراجعه کننده به فیزیوتراپی
- ۳۴- استفاده از شواهد برای ارزیابی اثر درمان و در صورت لزوم تغییر برنامه درمان

راهنماهای اجرایی برنامه آموزشی:

این برنامه بر راهنماهای زیر استوار است:

- ۱- مبتنی بر نیازهای ملی و محلی است
- ۲- بر پیشگیری و ارتقاء سلامت تاکید دارد
- ۳- مبتنی بر حل مشکل سلامت جامعه است
- ۴- بر آموزش در محیط های کار واقعی تاکید دارد
- ۵- طراحی برنامه مبتنی بر وظایف حرفه ای آینده است.

- ۶- مبتنی بر طراحی ها و آموزش های نظام مند و سیستماتیک است.
- ۷- در آموزش و تدریس به روش ها و فنون جدید آموزشی توجه دارد.
- ۸- در تدوین برنامه آموزشی راهبرد آموزشی غالب، حرکت به سوی دانشجو محوری است
- ۹- به مسائل نگرشی و مهارت های ارتباطی توجه و تاکید دارد.
- ۱۰- به آموزش شیوه های مراقبت از خود تاکید دارد
- ۱۱- به آموزش سرپایی تاکید دارد.
- ۱۲- بر خود آموزی و یادگیری تا پایان عمر تاکید دارد.

روشها و فنون آموزشی:

- در این دوره، عمدتاً از روشها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:
- انواع کنفرانسهای داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته ای،
 - بحث در گروههای کوچک - کارگاههای آموزشی - ژورنال کلاب و کتاب خوانی
 - گزارش صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - آموزش سرپایی - آموزش در اتاق اقدامات عملی
 - مشارکت در آموزش رده های پایینتر
 - روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی
 - Case presentation -Self education, Self-study

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار میرود که فراگیران:

- در صورتیکه با بیمار سر و کار دارند، منشور حقوقی (۱) بیماران را دقیقاً رعایت کنند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند
- مقررات مرتبط با Dress Code (۲) را رعایت کنند.
- در صورت کار با حیوانات، مقررات اخلاقی (۳) مرتبط را دقیقاً رعایت کنند
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار میکنند، محافظت کنند.
- به استادان، کارکنان، همدورهها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احتراماً میز در محیط کار مشارکت کنند.
- در نقد برنامه ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفهای را رعایت کنند.

- در انجام پژوهش های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت کنند.

موارد ۱، ۲ و ۳ در بخش ضمایم این برنامه آورده شده اند.

مشخصات دوره:

۱- نام دوره مقطع کارشناسی ارشد فیزیوتراپی

۲- تعداد کل واحد های درسی ۳۲ واحد

واحدهای اختصاصی اجباری (Core): ۱۸ واحد

واحدهای اختصاصی اختیاری (Non Core): ۸ واحد

پایان نامه: ۶ واحد

جمع کل: ۳۲ واحد

جدول (ب) دروس اختصاصی اجباری (Core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته فیزیوتراپی

کد	نام درس	تعداد واحد				ساعت		پیش نیاز یا همزمان
		نظری	عملی	کارآموزی	جمع	نظری	عملی	
۰۳	آمار زیستی	۱	۱	-	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۰۴	روش تحقیق در سیستم های بهداشتی	۲	-	-	۲	۳۴	-	۳۴
۰۵	فیزیوتراپی مبتنی بر شواهد	۲	-	-	۲	۳۴	-	۳۴
۰۶	الکترونورومیوگرافی	۳	۳	-	۶	۵۱	۱۰۲	۱۲
۰۷	آشنایی با تجهیزات آزمایشگاهی فیزیوتراپی	-	۱	-	۱	-	۳۴	۳۴
۰۸	کارآموزی بالینی	-	-	۳	۳	-	۱۵۳ کارآموزی	۱۵۳
۰۹	سمینار تحقیقاتی	۱	-	-	۱	۱۷	-	۱۷
۱۰	پروژه تحقیقاتی	-	۱	-	۱	-	-	۳۴
۱۱	پایان نامه	-	۶	-	۶	-	۳۴	-
	جمع	۹	۱۲	۳	۲۴	۱۵۳	۳۵۷	۵۰۱

جدول (ج) دروس اختصاصی اختیاری (Non Core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته فیزیوتراپی

کد	نام درس	تعداد واحد			ساعت			پیش نیاز یا همزمان
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱۲	فیزیولوژی و پاتوفیزیولوژی دستگاه عصبی عضلانی	۲	-	۲	۳۴	-	۳۴	
۱۳	بیومکانیک اختلالات اندام ها و راه رفتن	۲	-	۲	۳۴	-	۳۴	
۱۴	بیومکانیک اختلالات ستون فقرات	۲	-	۲	۳۴	-	۳۴	
۱۵	درمانهای دستی اختلالات عملکردی مفاصل ستون فقرات	۱	۱	۲	۱۷	۳۴	۵۱	۱۴
۱۶	الکتروفیزیولوژی سیستم اعصاب مرکزی	۲	-	۲	۳۴	-	۳۴	
۱۷	کنترل حرکت	۲	-	۲	۳۴	-	۳۴	۱۲
۱۸	تکنیکهای اختصاصی پیشرفته	۲	-	۲	۳۴	-	۳۴	۱۲
۱۹	پاتوفیزیولوژی سیستم قلبی - عروقی - ریوی	۲	-	۲	۳۴	-	۳۴	
۲۰	فیزیولوژی تمرین	۲	-	۲	۳۴	-	۳۴	
۲۱	فیزیوتراپی بیماریهای قلبی - ریوی	۲	۱	۳	۳۴	۳۴	۶۸	۱۹
۲۲	تشخیص های پاراکلینیکی بیماریهای قلبی - عروقی - ریوی	۱	۱	۲	۱۷	۳۴	۵۱	۱۹
	جمع	۲۰	۳	۲۳	۳۴۰	۱۰۲	۴۴۲	

دانشجو می بایست ۸ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه مورد نظر، یا موافقت استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذراند

مقطع دکترا

تاریخچه: امروزه فیزیوتراپیست ها دنیای پیچیده جدیدی را تجربه می کنند . دنیایی که در آن به دلیل رشد روزافزون اینترنت آگاهی مردم روز به روز بیشتر می شود در نتیجه انتظارات آنها نیز بالاتر رفته است. مراقبت های پزشکی از درمانگاه به جامعه منتقل شده است . عرضه درمان در محل زندگی مردم مسئولیت های جدیدی مانند مشاوره را به آنها تحمیل می کند . برای مقرون به صرفه بودن روشهای درمانی مناسب است با علم روز هماهنگ شوند، بنابراین تغییر برنامه درسی جهت منطبق کردن مهارت دانش آموخته های هر مقطع تحصیلی با علم روز ضروری به نظر می رسد.

در کشور ما نیز با توجه به پیشرفت روز افزون تخصص های مختلف علوم بالینی همپای دانش نوین جهانی، رشته فیزیوتراپی نیز باید همگام با آنها توانمندی های تخصصی خود را افزایش دهد . در حال حاضر با گذشت بیش از دو دهه از تربیت کارشناس ارشد و دکتری تخصصی فیزیوتراپی و حیطه های مختلف آموزشی و درمانی آن، هنوز نیاز به تغییر در ارائه خدمات تخصصی مطابق با استانداردهای جهانی این رشته و شرایط کشور از لحاظ گسترش ناتوانی های جسمی و رشد سالمندی حس می شود . لذا تدوین برنامه های آموزشی روز آمد در جهت تربیت نیروهای متخصص فیزیوتراپی ضرورت می یابد.

جایگاه یا جایگاههای شغلی دانش آموختگان:

- ۱- دانشگاه های علوم پزشکی
- ۲- موسسات خصوصی و دولتی فیزیوتراپی
- ۳- بیمارستانهای خصوصی و دولتی
- ۴- آموزش و پرورش کودکان استثنایی
- ۵- فدراسیون های ورزشی و تیم های ورزشی حرفه ای باشگاهی و ملی در جایگاه های مختلف اعم از فیزیوتراپیست و رئیس کمیته پزشکی ورزشی
- ۶- صنایع و کارخانجات و دیگر مراکز عمومی و حرفه ای
- ۷- مراکز نگهداری افراد کم توان و سالمند

ارزشها و باورها:

در بازنگری این برنامه، بر ارزشهای زیر تاکید می شود:

برنامه ریزی مقطع دکتری تخصصی فیزیوتراپی، بمنظور حفظ و ارتقای سلامت آحاد جامعه بر مبنای چند وظیفه اصلی آموزشی، خدماتی، مدیریتی، مشاوره ای و پژوهشی انجام شده است . بدیهی است توجه به مبانی اخلاقی مانند عدالت اجتماعی و کرامت انسانی حکم میکند که،

مطابق با رشد روز افزون علم و فن آوری، بیماران و مراجعین، از جامع ترین روشهای تشخیصی - درمانی فیزیوتراپی متناسب با اختلالات عملکردی و آسیب های جسمی - حرکتی، روحی و روانی موجود، برخوردار شوند. لذا بر اساس موازین اخلاقی جامعه پزشکی و با توجه به مبانی دینی، و نیز کرامت و رشد و تعالی انسانها، احترام به فرهنگ، نژاد، جنس و سن بیمار، همچنین رعایت اخلاق حرفه ای، انتخاب و به کارگیری بهترین شیوه های درمانی مبتنی بر شواهد و مستندات از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

در این برنامه سعی شده است که شکاف بین تئوری و عمل تا حد امکان کم شده و با استفاده از روشهای روزآمد آموزش، دانش آموخته گانی شایسته با توانایی ارائه بهترین خدمات به آحاد جامعه تربیت شود. پس از طی این دوره آموزشی که بر محور مشارکت فعال دانشجویان منظر توسعه دانش پایه و بالینی بنا نهاده شده است، دانش آموخته قادر خواهد بود مهارت های علمی نظری و بالینی خود را جهت ارائه خدمات تشخیصی - درمانی مطلوب، به روز و کارآمد بکار گیرد. جهت دستیابی به اهداف فوق، دانشکده های توانبخشی سراسر کشور در برنامه درسی مقطع دکترای تخصصی فیزیوتراپی علاوه بر ایجاد بستر مناسب آموزشی و پژوهشی مبتنی بر درمان، با ارائه و تبادل مجموعه ای از اطلاعات سازمان یافته در مورد روش های ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات عملکردی و تحقیقات پیرامون آنها و بکار گیری دستورالعملها، هدایت تجربیات و انجام پژوهش می کوشند تا توانمندی های لازم حرفه ای بالینی را به این افراد آموزش دهند.

افزون بر موارد فوق، بر حسب نیاز جامعه و سیاست کشوری مبنی بر هدفمندتر نمودن آموزش های تحصیلات تکمیلی وزارت بهداشت یا بالینی تر نمودن آن و از طرف دیگر گسترش روزافزون ناتوانی های جسمی و حرکتی و همچنین سالمندی در کشور، این بازنگری با هدف کاهش هزینه های درمان در سطح ملی و دسترسی مناسب و آسان بر خدمات درمانی برای گروه های مذکور را دارد.

چشم انداز:

تا سال ۱۴۰۴ (مطابق با زمان پایانی سند چشم انداز بیست ساله کشور) سهمی از خدمات فیزیوتراپی توسط متخصصین فیزیوتراپی ارائه خواهد شد که دارای مدرک دکترای تخصصی فیزیوتراپی باشند. مراجعین و متخصصین حوزه سلامت، آنها را به عنوان متخصصین برگزیده با توانایی های ارائه مداخلات درمانی - تشخیصی و پیشگیری از مشکلات جسمی - حرکتی، محدودیت های عملکردی و سلامت و کیفیت زندگی می شناسند. فرآیند یاد شده وظیفه محور و بیمار - محور بوده و در جلب رضایت بیماران و ارتقای کیفیت زندگی آنان می کوشد.

دانش آموختگان این مقطع تحصیلی، با کسب استانداردهای بین المللی و توانایی ارائه خدمات بالینی مبتنی بر شواهد، می کوشند با ارائه روش های درمانی فیزیوتراپی در سطح مطلوب، جهت بهینه سازی سطح سلامت و بهداشت جامعه، گام بردارند. بدیهی است دانش آموختگان این مقطع باید بتوانند سهم خود در بهبود سلامت مردم را عهده دار شوند. نظر به اینکه ایران یکی از معتبرترین کشورهای منطقه می باشد که در حال حاضر دارای مقطع دکترای تخصصی فیزیوتراپی است، این بازنگری ارجحیت ایران را در تربیت دانشجویان یاد شده نسبت به کشورهای منطقه حفظ خواهد نمود. به نحوی که این بازنگری سطح علمی، بالینی، آموزشی و پژوهشی این مقطع را به بالاترین سطح در کشورهای منطقه و جهان سوق می دهد.

رسالت این دوره، تربیت نیروهای شایسته و آگاه به مسائل علمی روز، توانمند، مسئولیت پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه در حیطه فیزیوتراپی است که بتوانند سهمی در کاهش مشکلات عدیده مرتبط با سلامت جسمی - حرکتی، عملکردی و ... افراد جامعه به عهده بگیرند. با توجه به گسترش روز افزون حیطه های مختلف فیزیوتراپی، رسالت مقطع دکترای تخصصی، تربیت متخصصین کارآمدی است که با ارتقاء دانش و بینش علمی و بالینی خود در زمینه غربالگری، ارزیابی، تشخیص و فیزیوتراپی اختلالات عملکردی در سیستم های عصبی - عضلانی - اسکلتی و قلبی - عروقی - تنفسی و با توسل به اصول اخلاق حرفه ای، دینی، انسانی و مسئولیت پذیری به خدمت هر چه مطلوب تر و شایسته تر به هموعان نیازمند بپردازند. همچنین یکی از رسالت های این مقطع، انجام پژوهش های پایه و کاربردی در جهت ارتقا مبانی علمی و بالینی روش های فیزیوتراپی می باشد.

اهم رسالت این دوره عبارتند از:

- ۱- تربیت تخصصی فیزیوتراپیست های کارآمد از جنبه های مختلف و ارائه خدمات تخصصی فیزیوتراپی مطابق با استانداردهای جهانی در سطوح پیشگیری، درمانی و مشاوره ای به آحاد جامعه و مراکز بهداشتی مرتبط
- ۲- فراگیری مهارت های تکمیلی و تخصصی در زمینه حل مشکلات بیماران از راه ارزیابی تخصصی، استدلال بالینی - تشخیصی، برنامه ریزی درمان، انجام روش های مختلف درمانی و ارزشیابی سیر بهبودی با رویکرد فیزیوتراپی مبتنی بر شواهد
- ۳- ارتقاء سطح آگاهی افراد جامعه به منظور پیشگیری از بروز انواع اختلالات عملکردی و ناتوانی ها و نیز مداخلات زود هنگام تشخیصی و و غربالگری انواع اختلالات جسمی - حرکتی
- ۴- فراگیری مهارت های لازم جهت انجام مشاوره تخصصی در حیطه اختلالات جسمی - حرکتی بنابر درخواست متخصصین گروه پزشکی و نیز کسب مهارت های ارتباطی برای انجام کار تیمی با سایر حرف پزشکی
- ۵- فراگیری مهارت های لازم جهت ارائه مشاوره تخصصی برای گروه های نیازمند به منظور بهبود کیفیت زندگی
- ۶- فراگیری مهارت انجام تحقیقات و تولید دانش جدید در علوم پایه و بالینی فیزیوتراپی به منظور ارتقا مبانی علمی رشته، تکمیل روش های درمانی موجود و ارائه روش های جدید فیزیوتراپی

پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان:

دانش آموختگان این دوره می توانند در جایگاه های زیر انجام وظیفه کنند:

* بیمارستانها * درمانگاه ها * موسسات درمانی خصوصی * مراکز بهزیستی و توانبخشی * آموزش و پرورش کودکان استثنایی * باشگاه ها و تیم های ورزشی * مراکز بهداشت جهت غربالگری اختلالات رشدی کودکان * خانه های بهداشت جهت افزایش آگاهی مردم از انواع اختلالات ناشی از فقر حرکتی اقصاء آسیب پذیر جامعه مانند کودکان و سالمندان * سرای سالمندان * مراکز نگهداری افراد دارای آسیب های مغزی نخاعی * ادارات، مراکز صنعتی و آموزشی جهت غربالگری و پیشگیری

اهداف کلی :

انتظار می رود در پایان این دوره دانش آموختگان با کسب توانایی در درک عمیق دانش آناتومی، فیزیولوژی، بیومکانیک و آسیب شناسی و تشخیص افتراقی در بیماریهای مختلف و اختلالات عملکردی در سیستم های عصبی - عضلانی - اسکلتی و قلبی - عروقی - تنفسی و نیز بر پایه دانش و تجربه بالینی، قادر به خواندن و نوشتن پرونده پزشکی، انجام معاینات بالینی تخصصی و تکمیلی، ارزیابی های دوره ای و درک یافته های در حوزه حرفه فیزیوتراپی و منطبق با تشخیص (Dysfunctional Diagnosis) آزمایشگاهی و پاراکلینیکی و تشخیص اختلالات عملکردی انجام شده برای بیمار باشند. بعلاوه دانش آموختگان مهارت لازم را در طراحی اهداف و برنامه درمانی و (Medical Diagnosis) های پزشکی تعیین شاخص های مناسب درمانی و یا توانایی تغییر برنامه درمانی بر اساس نتایج ارزیابی های دوره ای از مداخلات درمانی یا سیر طبیعی بیماری کسب کرده باشند. به عبارتی پس از مواجهه با تشخیص پزشکی صورت گرفته توسط متخصصین، از استدلال بالینی به تشخیص اختلالات عملکردی بیمار رسیده، سطح و درجه ناتوانی بیمار را شناسایی کرده و بدنبال آن اهداف و برنامه فیزیوتراپی با هزینه - اثر بخشی مناسب را تعیین کند. در ضمن بایستی با کسب قابلیت مشارکت در انجام پژوهش های بالینی و جستجو در منابع اطلاعاتی، درمانهای خود را مبتنی بر شواهد علمی و مستدل موجود در زمینه فیزیوتراپی پایه ریزی کرده و در امر پیشگیری، ارائه مشاوره و افزایش سطح آگاهی آحاد جامعه در معرض خطر ابتلا به انواع اختلالات عملکردی سیستم حرکتی پیشگام باشند. انتظار می رود فارغ التحصیلان این دوره در اجرای روش های تشخیصی - درمانی فیزیوتراپی از بالاترین سطح مهارت بالینی برخوردار باشند و بتوانند درمان های تخصصی و کارآمدتری را به نیازمندان ارائه کنند.

از دیگر پیامدهای مورد انتظار از فارغ التحصیلان این مقطع کسب توانایی در مدیریت بخش های فیزیوتراپی در بیمارستانها و مراکز توانبخشی و نیز فعالیت موثر در برنامه های درمان تیمی توانبخشی - پزشکی و کلینیک های چند تخصصی کنترل و درمان درد و ترمیم بافتی است.

بطور خلاصه پیامدهای مورد انتظار شامل موارد زیر است:

- ۱- پیشگیری از بروز انواع اختلالات عملکردی و ناتوانی های جسمانی با غربالگری و افزایش سطح آگاهی اجتماعی
- ۲- کسب مهارت های لازم در زمینه حل مشکلات بیماران از راه ارزیابی تخصصی، استدلال بالینی، تشخیص و درمان تخصصی اختلالات گوناگون مبتنی بر شواهد با رویکرد فیزیوتراپی
- ۳- دستیابی به مهارت های لازم جهت ارائه مشاوره فیزیوتراپی به گروه های نیازمند و جامعه پزشکی به منظور تقویت کار تیمی
- ۴- کسب مهارت لازم جهت انجام پژوهش های روزآمد در جهت حل مشکلات سلامت جامعه و ارتقای روش های فیزیوتراپی
- ۵- به دست آوردن مهارت لازم برای تربیت نیروهای تخصصی فیزیوتراپی
- ۶- ایفای نقش موثر در توسعه پیوند پژوهشهای کاربردی و امور بالینی فیزیوتراپی

نقش های دانش آموختگان در جامعه:

الف (آموزش ب)پژوهشی ج(مشاوره ای د (غربالگری و تشخیص افتراقی ه (تشخیص اختلالات عملکردی و (پیشگیری از بروز اختلالات عملکردی ز (درمان مبتنی بر شواهد اختلالات عملکردی ح (خدمات آزمایشگاهی ط (بازنگری ی (سیاستگذاری ک (مولد ل (مدیریتی ن (مراقبتی

- ۱- آموزشی
- ۲- پژوهشی
- ۳- مشاوره ای
- ۴- غربالگری و تشخیصی افتراقی
- ۵- تشخیص اختلالات عملکردی
- ۶- پیشگیری از بروز اختلالات عملکردی
- ۷- درمان مبتنی بر شواهد اختلالات عملکردی
- ۸- خدمات آزمایشگاهی
- ۹- بازنگری
- ۱۰-سیاستگذاری
- ۱۱-مولد
- ۱۲-مدیریتی
- ۱۳-مراقبتی

وظایف حرفه ای دانش آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

الف- وظایف حرفه ای در نقش آموزشی:

۱- آموزش دانشجویان در مقاطع مختلف رشته فیزیوتراپی و دانش آموختگان این رشته شامل:

- آموزش دروس نظری، عملی و بالینی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای
- آموزش دروس نظری، عملی و بالینی در مقطع دکترای تخصصی برگزاری و تدریس در برنامه های آموزش مداوم (آموزش مدون، کارگاه، سمینار و)....

۲- آموزش بیمار، خانواده و مراقبان بیمار با هدف:

- توضیح وضعیت بیماری، نتیجه ارزیابیها، برنامه درمانی طراحی شده
- توضیح تغییرات احتمالی برنامه درمانی براساس بازخورد های بیمار
- آموزش و اطمینان از یادگیری صحیح برنامه و توصیه های درمانی که باید در خانه انجام شود
- توضیح ماهیت اختلال عملکردی و آموزش محدوده ایمن عملکردی

۱- آموزش سایر کارکنان گروه پزشکی

- آشنا کردن سایر همکاران بخش سلامت با اهداف و وظایف حرفه ای فیزیوتراپی به منظور افزایش همکاریهای گروهی جهت ارتقای کیفیت درمان
- ارائه اطلاعات علمی روزآمد، یافته های علمی مبتنی بر شواهد و تجربیات بالینی از طریق سخنرانیهای علمی، کارگاه های عمومی و تخصصی برای متخصصین حوزه سلامت

۴- آموزش عموم جامعه

- ارائه اطلاعات علمی روزآمد به زبان ساده و قابل فهم از طریق جراید و رسانه های ارتباط جمعی
- آموزش روشهای پیشگیری از اختلالات عملکردی و آسیبهای جسمانی مرتبط با رشته فیزیوتراپی به گروههای هدف (دانش آموزان، سالمندان، زنان و...) ...
- آگاه ساختن بیمار و نشان دادن راهکار برای حل مشکلات روز مره

ب- وظایف حرفه ای در نقش پژوهشی:

- ۱- جستجو در منابع علمی برای پاسخ به مشکلات بالینی
- ۲- هدایت کار تیمی در پژوهش های بالینی، کاربردی و بنیادی در جهت تولید علم و فن آوری
- ۳- تجزیه و تحلیل یافته های بالینی منابع علمی به منظور طراحی برنامه های درمانی روزآمد
- ۴- ارائه یافته های علمی و تجربیات بالینی به صورت سخنرانی، گزارش مکتوب یا چاپ مقاله
- ۵- مشارکت در تبادل اطلاعات و تجربیات بالینی با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی در راستای تعریف اولویتهای تحقیقاتی و پروژه های پژوهشی مبتنی بر درمان
- ۶- تبادل نظر و همکاری با تیمهای پژوهشی بخش سلامت برای شناسایی مشکلات مربوط به اختلالات عملکردی و نیازهای درمانی در گروههای هدف

ج- وظایف حرفه ای در نقش مشاوره ای:

- ۱- ارائه مشاوره تخصصی فیزیوتراپی به بیماران بستری و یا ارجاع شده توسط پزشکان متخصص
- ۲- ارائه خدمات مشاوره ای به بیمار و خانواده بیمار

۳- مشورت با پزشک متخصص مسئول بیمار در صورت لزوم

۴- مشاوره با تیم درمانی و توانبخشی

د- وظایف حرفه ای در نقش غربالگری و تشخیص افتراقی (بر اساس شناخت ارتباط ساختار و عملکرد در افراد سالم و آسیب دیده فیزیکی):

- ۱- بررسی جامع سیستم عصبی-عضلانی -اسکلتی و توانایی عملکردی درآحاد جامعه و گروههای در معرض خطر
- ۲- شناسایی گروههای در معرض آسیب های فیزیکی در سطح جامعه
- ۳- ارجاع اولیه بیمار به متخصصین مربوطه در صورتیکه علائم بالینی وی خارج از محدوده توانمندی های دکترای تخصصی فیزیوتراپی باشد.

ه- وظایف حرفه ای در نقش تشخیص اختلالات عملکردی:

- ۱- انجام یا خواندن:
 - ارزیابی و معاینات بالینی
 - آزمونهای اختصاصی فیزیوتراپی
 - الکترونورومیوگرافی و الکتروکاردیوگرافی
 - تصویربرداری
 - آزمونهای آزمایشگاهی
- ۲- ارجاع بیماران و درخواست آزمون های پاراکلینیکی مانند تصویربرداری و الکترونورومیوگرافی

و- وظایف حرفه ای در نقش پیشگیری از بروز اختلالات عملکردی

- ۱- شناسایی عوامل خطر زا و تهدید کننده سلامت جسمی و کیفیت زندگی جامعه
- ۲- ارائه توصیه های مناسب به فرد، خانواده و جامعه با هدف پیشگیری و ارتقای کیفیت زندگی
- ۳- ارزیابی میزان تاثیر توصیه های پیشگیری در ارتقای سطح سلامت و کیفیت زندگی جامعه

ز- وظایف حرفه ای در نقش درمان مبتنی بر شواهد اختلالات عملکردی

- ۱- تعیین اهداف درمانی
- ۲- طراحی برنامه درمانی فیزیوتراپی
- ۳- اجرای درمانهای متداول و تکمیلی فیزیوتراپی

۴- ارزیابی دوره ای نتایج درمان

۵- اصلاح برنامه درمانی با توجه به روند بهبودی

۶- برنامه ریزی و هدایت درمان تیمی

۷- تجویز انواع وسایل کمکی و ارتوزها

۸- تجویز استراحت در منزل

ح- وظایف خدمات آزمایشگاهی:

۱- طراحی، اجرا، تفسیر و گزارش آزمونهای مطالعه ساختار و عملکرد سیستم های حسی و حرکتی از قبیل:

- آزمونهای تعادل، پایداری، پاسخرو تجزیه و تحلیل راه رفتن
- سونوگرافی سیستم عضلانی اسکلتی و الکترونورومیوگرافی
- گازهای تنفسی
- آزمونهای عصبی شناختی و نقشه برداری مغز

ط- وظایف حرفه ای در نقش بازنگری:

۱- انجام بازنگری دوره ای طرح دروس مقاطع مختلف تحصیلی رشته فیزیوتراپی (کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکترای حرفه ای و دکترای تخصصی)

ی- وظایف حرفه ای در نقش سیاستگذاری:

- ۱- تصمیم گیری در بالاترین سطح آموزشی، پژوهشی، درمانی و حرفه ای مرتبط با رشته فیزیوتراپی
- ۲- ارائه مشاوره به سیاستگذاران وزارت متبوع در کلیه امور مربوط به رشته فیزیوتراپی و میان رشته ای

ک- وظایف حرفه ای در نقش مولد:

- ۱- نوآوری، اختراع در زمینه های نرم افزاری و سخت افزاری و روشهای درمانی مرتبط با رشته
- ۲- تهیه و ارائه برنامه ها و راهنماهای بالینی جدید مبتنی بر شواهد برای ارتقای کیفیت زندگی

ل- وظایف حرفه ای در نقش مدیریتی:

- ۱- مدیریت و مسئول فنی بخش های فیزیوتراپی
- ۲- مدیریت و مسئول فنی مراکز جامع توانبخشی و مراکز سالمندان
- ۳- مدیریت دانشکده های توانبخشی
- ۴- مدیریت مراکز سیاست گذاری و اجرایی در حوزه وزارت متبوع
- ۵- مشارکت در مدیریت سیستم های مرتبط با فیزیوتراپی در سازمان نظام پزشکی کشور
- ۶- مدیریت در مراکز بهزیستی و هلال احمر سراسر کشور
- ۷- مشارکت در مدیریت بیمارستان
- ۸- مدیریت فدراسیون پزشکی ورزشی و کمیته پزشکی باشگاه های ورزشی

ن- در نقش مراقبتی

- ۱- مراقبت های تخصصی لازم از بیماران در بخشهای بستری

توانمندی و مهارت های مورد انتظار برای دانش آموختگان (Expected Competencies):

الف :توانمندی های پایه مورد انتظار (General Competencies):

توانمندی های عمومی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

- ✓ مهارت های ارتباطی
- ✓ تعامل بین بخشی
- ✓ تفکر نقادانه و مهارت های حل مسئله
- ✓ کنترل کیفی
- ✓ سالم سازی فیزیکی و روانی محیط کار
- ✓ استفاده از وسایل اندازه گیری های رایج و کالیبراسیون ابزار
- ✓ خود ارتقایی مادام العمر

ب: توانمندی های اختصاصی مورد انتظار (Special Competencies):

توانمندیهای اختصاصی مورد انتظار برای دانشآموختگان این مقطع عبارتند از:

- ✓ انتقال مطالب درسی اعم از نظری، عملی و مهارت های بالینی به فراگیران
- ✓ طراحی، اجرا، تفسیر و گزارش آزمونهای مطالعه ساختار و عملکرد سیستم های حسی و حرکتی از قبیل: آزمونهای تعادل، پایداری و پاسچر؛ سونوگرافی سیستم عضلانی اسکلتی و الکترونورومیوگرافی؛ گازهای تنفسی؛ آزمونهای عصبی شناختی و نقشه برداری مغز؛ آزمون های فیدبکی (میوفیدبک، ترموفیدبک، فیدبک فشاری)، تجزیه و تحلیل راه رفتن
- ✓ خواندن و بررسی کلیشه های رادیوگرافی، اسکن و MRI در حیطه های عضلانی - اسکلتی - عصبی
- ✓ کار در محیطهای حرفهای مانند درمانگاههای خصوصی و بخشهای مختلف بیمارستانی
- ✓ استفاده از وسایل نظیر: دستگاههای تحریک کننده الکتریکی، دستگاه های امواج الکترومگنتیک، لیزر، شاکویو، فراصوت، فرانفش، و...
- ✓ اندازه گیریهای رایج و کالیبراسیون ابزار، دستگاه های فراصوت، لیزر و ...
- ✓ اندازه گیری قدرت تحمل و توان عضلات اسکلتی، اندازه گیری دامنه حرکتی مفاصل بصورت فعال و غیر فعال، ارزیابی طول عضلات اسکلتی، ارزیابی تونیسیتی عضلات اسکلتی، ارزیابی پوسچر بدن، ارزیابی بالینی تعادل (عملکردی، ایستا و پویا)، ارزیابی بالینی الگوی راه رفتن،
- ✓ ارزیابی بالینی دامنه حرکات آرتروکینماتیک مفاصل بدن، ارزیابی بالینی مقاومت بافتی در برابر حرکت مفصل .
- ✓ ارزیابی حس سطحی، حس عمقی و درک حرکت، ارزیابی رفلکس های تاندونی عمقی،
- ✓ ارزیابی بالینی هماهنگی عصبی عضلانی، ارزیابی (SDC) ارزیابی درد و تعیین نقاط درد ناک، تفسیر منحنی شدت - مدت تحریک پذیری اعصاب
- ✓ الگوی تنفس، ارزیابی بالینی تنفس با اسپرومتر، ارزیابی رشد روانی - حرکتی،
- ✓ ارزیابی عملکرد عضلات با روش بیوفیدبک فشاری، ارزیابی عملکرد عضلات با میوفیدبک، ارزیابی فعالیت نقاط ماشه ای، ارزیابی ادم بافتی، ارزیابی زخم، تفسیر آزمونهای حساسیت غیر طبیعی پوست (آزمونهای فتو و فتو پیچ)
- ✓ سنجش تاخیر رشد کودکان دچار اختلالات رشدی و آسیبهای مغز و نخاع
- ✓ سازگار کردن بیمار به شرایط موجود در آسیب های جبران ناپذیر مغز و نخاع
- ✓ توانایی ارائه خدمات فیزیوتراپی برای گروههای سنی مختلف و بیماران خاص
- ✓ کنترل درد با مدالیتی های مختلف فیزیکی
- ✓ آموزش راهکارهای جبران تعادل در اختلالات تعادلی
- ✓ آموزش عمومی برای پیشگیری از صدمات عصبی - عضلانی - اسکلتی
- ✓ آموزش به بیماران خاص مانند: ام اس - سکتة های مغزی - ضایعات نخاعی و فلج مغزی
- ✓ آموزش در محیط های صنعتی به منظور پیشگیری از صدمات اسکلتی - عضلانی مانند کمردرد
- ✓ توانایی انجام غربالگری آسیب های اسکلتی عضلانی، آموزش و درمان در مدارس و دبیرستانها به ویژه در سنین رشد به منظور جلوگیری از اختلالات مربوط به حرکت نظیر اسکولیوز و صافی کف پا و...

- ✓ ارزیابی عضلانی اسکلتی و مفصلی درحوزه های گوناگون فیزیوتراپی با استفاده از Rehabilitative ultrasonography imaging
- ✓ توانایی تفسیررادیوگرافی جهت تمرین درمانی و درمان های دستی در موارد پوکی استخوان-پارگی تاندونها و ناپایداری های مفصلی
- ✓ ارزیابی و برنامه ریزی درمانی در حیطه های فیزیوتراپی به ویژه در موارد اختلالات کنترل حرکتی به صورت بالینی و با استفاده از ابزارهایی مانند الکترومیوگرافی و...
- ✓ آشنایی با اثرات موارد مصرف و عدم کاربرد دارو به صورت محدود برای بیماران مراجعه کننده به فیزیوتراپی در موارد درمانهای ضد درد -شل کننده های عضلانی-ضد التهاب -مکمل ها و ویتامینها
- ✓ انجام مشاوره به درخواست سایر همکاران نظیر جراحان ارتوپدی -جراحان اعصاب و نورولوژیست ها در حیطه های فیزیوتراپی
- ✓ درخواست آزمون های آزمایشگاهی و خواندن آزمایشات پاراکلینیک برای بیماران مراجعه کننده به فیزیوتراپی نظیر ESR ، ABG ، CBC.
- ✓ پذیرش مستقیم مراجعین دارای اختلالات جسمی حرکتی
- ✓ توانایی تعیین نیاز بیمار به تجویز استراحت
- ✓ انجام درمان های دستی تخصصی مفاصل محیطی و ستون مهره ها از جمله مانیپولاسیون
- ✓ تجویز نسخه ورزشی اختصاصی در بیماریهای قلبی عروقی، متابولیک و اسکلتی - عضلانی عصبی و ...
- ✓ توانایی تعیین عوامل منجر به آسیب های ساختارهای مفصلی ناشی از اختلالات حرکتی
- ✓ توانایی تشخیص و تمیز آسیبهای کیزیوپاتولوژیک از آسیبهای پاتوکینزیولوژیک
- ✓ توانایی تشخیص اختلالات بیومکانیک منجر به آسیبهای کینیوپاتولوژیک، طراحی و اجرای برنامه درمان برای آنها
- ✓ توانایی تجویز و ارجاع بیماران جهت انجام درمانهای جسمی-حرکتی...

ج: مهارتهای عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills):

- ۱- ارزیابی اختلالات عملکرد سیستم های مختلف بدن (عضلانی، اسکلتی، عصبی، قلبی و ...) در حوزه فیزیوتراپی
- ۲- انجام تکنیک های اختصاصی و عمومی تسهیل عصبی - عضلانی
- ۳- انجام روش های افزایش قدرت، تحمل و توان عضلات اسکلتی
- ۴- بکار گیری روش های بهبود دامنه حرکتی مفاصل (فعال و غیرفعال)
- ۵- بکارگیری روش های افزایش تحمل و توان قلبی عروقی و تنفسی
- ۶- بکارگیری روش های انعطاف پذیری بافت های نرم
- ۷- بکارگیری روش های تنظیم دستی تونیسیتی عضلات
- ۸- بکارگیری مدالیتی ها برای تنظیم تونیسیتی عضلات
- ۹- بکارگیری روش های اصلاح پوسچر
- ۱۰- بکارگیری روش های بهبود تعادل

- ۱۱- بکارگیری روش های بهبود الگوی راه رفتن
- ۱۲- بکارگیری روش های بهبود الگو های حرکتی بدن
- ۱۳- بکارگیری روش های بهبود حس سطحی، عمقی و درک حرکت
- ۱۴- بکارگیری روش های کاهش درد با تحریکات الکتریکی و مغناطیسی
- ۱۵- بکارگیری روش های کاهش درد با مدالیتی های حرارتی
- ۱۶- بکارگیری روش های کاهش درد با فراصوت، shock wave و ...
- ۱۷- بکارگیری روش های کاهش درد با پرتوهای لیزر
- ۱۸- روش های بکارگیری مدالیتی ها برای ترمیم بافت ها
- ۱۹- کاربرد روش های مکانیکی فیزیوتراپی در درمان ادم
- ۲۰- کاربرد روش های تحریک الکتریکی فیزیوتراپی در درمان ادم
- ۲۱- کاربرد روش های ترکیبی فیزیوتراپی در درمان ادم، اختلالات پوستی و ...
- ۲۲- ثبت منحنی شدت- مدت تحریک پذیری اعصاب (SDC)
- ۲۳- انجام ارزیابی عملکرد عضلات با روش بیوفیدبک فشاری
- ۲۴- انجام ارزیابی عملکرد عضلات با میوفیدبک
- ۲۵- انجام آزمون های حساسیت غیرطبیعی پوست (آزمون فتو و فتو پیچ)
- ۲۶- برقراری ارتباط موثر با بیمار و خانواده
- ۲۷- برقراری ارتباط موثر با همکاران و سایر اعضای تیم درمان
- ۲۸- آموزش تمرین درمانی برای پیشگیری، درمان و حفظ سلامتی بدن مراجعین
- ۲۹- مهارت تفکر نقاد و استدلال بالینی
- ۳۰- انجام ارزیابی دستی قدرت عضلات
- ۳۱- اندازه گیری دامنه حرکتی مفاصل
- ۳۲- ارزیابی شدت درد با روش های عینی و ذهنی
- ۳۳- مهارت خواندن و نوشتن پرونده بیماران بستری و سرپایی
- ۳۴- انجام تمام مراحل معاینه بیماران مراجعه کننده به فیزیوتراپی
- ۳۵- استفاده از شواهد برای ارزیابی اثر درمان و در صورت لزوم تغییر برنامه درمان
- ۳۶- خواندن آزمایشات پاراکلینیکی برای بیماران مراجعه کننده به فیزیوتراپی نظیر ESR، CBC، ABG
- ۳۷- پذیرش مستقیم مراجعین دارای اختلالات جسمی- حرکتی
- ۳۸- توانایی تعیین نیاز بیمار به تجویز استراحت
- ۳۹- انجام درمان های دستی تخصصی مفاصل محیطی و ستون مهره ها
- ۴۰- نوشتن نسخه ورزشی اختصاصی در بیماری های قلبی - عروقی، متابولیک و اسکلتی- عضلانی - عصبی و ...
- ۴۱- توانایی تعیین عوامل منجر به آسیب های ساختارهای مفصلی ناشی از اختلالات حرکتی

- ۴۲- توانایی انجام آموزش به روش های گوناگون از جمله آموزش الکترونیک از راه دور
- ۴۳- انجام سونوگرافی اسکلتی عضلانی و توانایی آموزش آن
- ۴۴- خواندن و تفسیر اقدامات تصویر برداری
- ۴۵- تجویز دارو به صورت محدود شامل داروهای ضد درد، شل کننده های عضلانی، ضد التهاب، مکمل ها و ویتامین ها
- ۴۶- تشخیص اختلالات کینزیولوژیک از اختلالات پاتوکینزیولوژیک
- ۴۷- تشخیص و درمان سندروم های ناشی از اختلال حرکت
- ۴۸- معاینه افراد در معرض سندروم های ناشی از اختلال حرکت جهت یافتن و رفع عوامل خطر آسیب

راهبردهای آموزشی : Educational Strategies

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:

- ✓ تلفیقی از دانشجو و استاد محوری
- ✓ یادگیری مبتنی بر وظایف (Task Based)
- ✓ یادگیری جامعه نگر (Community Oriented)
- ✓ یادگیری مبتنی بر مشکل (Problem Based)
- ✓ آموزش بیمارستانی (Hospital Based)
- ✓ یادگیری مبتنی بر موضوع (Subject Directed)
- ✓ یادگیری مبتنی بر شواهد (Evidence Based)
- ✓ یادگیری سیستماتیک
- ✓ دیسپلینری همراه با ادغام موضوعی در صورت نیاز

روشها و فنون آموزشی:

- در این دوره، عمدتاً از روشها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:
- انواع کنفرانسهای داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته ای،
- بحث در گروههای کوچک - کارگاههای آموزشی - ژورنال کلاب و کتاب خوانی
- گزارش صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - آموزش سرپایی - آموزش در اتاق اقدامات عملی
- مشارکت در آموزش رده های پایینتر

-روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی

- Case presentation -Self education, Self-study

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می‌رود که فراگیران:

- در صورتیکه با بیمار سر و کار دارند، منشور حقوقی (۱) بیماران را دقیقاً رعایت کنند.
 - مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند
 - مقررات مرتبط با Dress Code (۲) را رعایت کنند.
 - در صورت کار با حیوانات، مقررات اخلاقی (۳) مرتبط را دقیقاً رعایت کنند
 - از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایطی با آن کار میکنند، محافظت کنند.
 - به استادان، کارکنان، همدوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احتراماً میز در محیط کار مشارکت کنند.
 - در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
 - در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت کنند.
- موارد ۱، ۲ و ۳ در بخش ضمایم این برنامه آورده شده‌اند.

مشخصات دوره:

- ۳- نام دوره مقطع دکترای تخصصی فیزیوتراپی
 - ۴- تعداد کل واحد‌های درسی ۴۲-۵۰ واحد
- تعداد واحدهای درسی در این دوره ۶۰ عدد است که در جداول مربوط نوشته شده است. دانشجوی موظف است برای دانش آموختگی در این مقطع، حداقل ۴۷ واحد از آنها را بگذرانند.
- واحدهای اختصاصی اجباری (Core): ۱۸ واحد
- واحدهای اختصاصی اختیاری (Non Core): ۲۲ واحد
- پایان نامه: ۲۰ واحد
- جمع کل: ۶۰ واحد

جدول الف: دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی، دوره دکترای تخصصی رشته فیزیوتراپی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیشنیاز یا هم
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۱	الکترونوروفیزیولوژی بالینی پیشرفته	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	
۲	فیزیوتراپی پیشرفته مبتنی بر شواهد	۲	۲		۳۴		۳۴	
۳	سنجش در تحقیقات فیزیوتراپی	۲	۲		۳۴		۳۴	
۴	فارماکولوژی در توانبخشی	۲	۲		۳۴		۳۴	
۵	درمانهای دستی اختلالات عملکردی ستون مهره ها	۳	۱	۲	۱۷	۶۸	۸۵	
۶	روشهای درمانی نوین فیزیوتراپی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	
۷	سمینار	۲		۲	۳۴		۳۴	

۸	رساله	۲۰	۹	۵				
جمع		۳۵			۱۲۳	۱۳۶	۲۵۹	

ب) جدول دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی، دوره دکترای تخصصی رشته فیزیوتراپی، کارورزی بالینی،

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیشنیاز یا هم
		جمع	نظری	کار ورزی	نظری	کارورزی	جمع	
۹	کارورزی بالینی پیشرفته	۳		۱۵۳		۱۵۳		
جمع		۳				۱۵۳		

جدول ج: دروس اختصاصی اختیاری (non core) برنامه آموزشی. دوره PhD رشته فیزیوتراپی

(حداقل ۲ برابر تعداد واحدهایی که دانشجو می گذراند لازم است پیشنهاد شود)

پیشنیاز	تعداد ساعات درسی				تعداد واحد درسی		نام درس	
	جمع	عملی	نظری	عملی	نظری	جمع		
	۵۱	۳۴	۱۷	۱	۱	۲	سونوگرافی اسکلتی-عضلانی و تصویربرداری تشخیصی	۱۰
	۳۴		۳۴		۲	۲	اصول فیزیولوژیک تمرین درمانی	۱۱
	۳۴		۳۴		۲	۲	کنترل حرکت	۱۲
	۳۴		۳۴		۲	۲	بیومکانیک بافت	۱۳
	۳۴		۳۴		۲	۲	فیزیوتراپی در آسیبهای ورزشی	۱۴
	۶۸	۳۴	۳۴	۱	۲	۳	تشخیص و درمان اختلالات ناشی از حرکت	۱۵
	۳۴		۳۴		۲	۲	آناتومی و فیزیولوژی پیشرفته سیستم قلبی-	۱۶

							ریوی	
	۳۴		۳۴		۲	۲	آمار حیاتی پیشرفته	۱۷
	۳۴		۳۴		۲	۲	روش تحقیق پیشرفته	۱۸
	۵۱	۳۴	۱۷	۱	۱	۲	تجهیزات آزمایشگاهی	۱۹
	۲۵/۵	۱۷	۸/۵	۰/۵	۰/۵	۱	آشنایی با حیوانات آزمایشگاهی	۲۰
	۴۳۳/۵	۱۱۹	۳۱۴/۵	۳/۵	۱۸/۵	۲۲	جمع	

استانداردهای برنامه آموزشی، حداقل هیات علمی و کارکنان مورد نیاز، فضاها و امکانات آموزشی و عرصه های اختصاصی

استانداردهای برنامه آموزشی

موارد زیر، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:

- ضروری است، دوره، **فضاها و امکانات آموزشی عمومی** مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه اختصاصی کتاب در گروه، کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی، وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.
- ضروری است، گروه آموزشی، **فضاهای اختصاصی** مورد نیاز، شامل: آزمایشگاه های اختصاصی، عرصه های بیمارستانی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.
- ضروری است، دپارتمان آموزشی، **فضاهای رفاهی و فرهنگی** مورد نیاز، شامل: اتاق استادان، اتاق دانشجویان، سلف سرویس، نمازخانه، خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.
- ضروری است که عرصه های آموزشی خارج دپارتمان **دوره های چرخشی**، مورد تایید قطعی گروه ارزیابان باشند.
- ضروری است، **جمعیت ها و مواد اختصاصی مورد نیاز** برای آموزش شامل: بیمار، تخت فعال بیمارستانی، نمونه های آزمایشگاهی، نمونه های غذایی، دارویی یا آرایشی برحسب نیاز برنامه آموزشی به تعداد کافی و تنوع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.
- ضروری است، **تجهیزات سرمایه ای و مصرفی** مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن ها نیز، مورد تایید گروه ارزیاب باشد.
- ضروری است، **امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش های مرتبط**، متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- ضروری است، دپارتمان آموزشی مورد ارزیابی، **هیئت علمی** مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.
- ضروری است، دپارتمان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره، **کارکنان دوره دیده** مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.
- ضرورت دارد که **برنامه آموزشی (Curriculum)** در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.
- ضروری است، **آیین نامه ها، دستورالعمل ها، گایدلاین ها، قوانین و مقررات آموزشی** در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.
- ضروری است که **منابع درسی** اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیات علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس باشند.
- ضروری است که فراگیران در طول هفته، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود **حضور فعال** داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.

- ضروری است، **محتوای برنامه کلاس های نظری**، حداقل در % ۸۰ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی انطباق داشته باشد.
- ضروری است، فراگیران، طبق برنامه تنظیمی گروه، در کلیه **برنامه های آموزشی و پژوهشی گروه**، مانند کنفرانس های درون گروهی، سمینار ها، کارهای عملی، کارهای پژوهشی و آموزش رده های پایین تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.
- ضروری است، فرایند مهارت آموزی در دوره، مورد رضایت نسبی فراگیران و تایید ارزیابان قرار گیرد.
- ضروری است **مقررات پوشش (Dress code)** در شروع دوره به فراگیران اطلاع رسانی شود و برای پایش آن مکانیسم های اجرایی مناسب و مورد تایید ارزیابان در دیپارتمان وجود داشته باشد.
- ضروری است، فراگیران از **کدهای اخلاقی** مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- ضروری است در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران **کارپوشه آموزشی (Portfolio)** تشکیل شود و نتایج ارزیابی ها، گواهی های فعالیت های آموزشی، داخل و خارج از گروه آموزشی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- ضروری است فراگیران **کارنمای (Log book)** قابل قبولی، منطبق با توانمندی های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، **مهارت های مداخله ای اختصاصی** لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنمای خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.
- ضروری است، **کارنما** به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در **برنامه های پژوهشی گروه علمی مشارکت** داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.
- ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، **واحدهای خارج از گروه آموزشی** را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه **گواهی** دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.
- ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه های آموزشی **همکاری های علمی بین رشته ای** از قبل پیش بینی شده و برنامه ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری ها باشند، در دسترس باشد.
- ضروری است، در آموزش های حداقل از % ۷۰ **روش ها و فنون آموزشی** مندرج در برنامه، استفاده شود.
- ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش های مندرج در برنامه، مورد **ارزیابی** قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.
- ضروری است، دانشگاه یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک های مندرج در برنامه آموزشی باشند.

حداقل هیأت علمی مورد نیاز (تعداد، گرایش، رتبه):

الف- گروه آموزشی مجری از اعضاء هیئت علمی با ترکیب زیر تشکیل می شود:

اعضای هیئت علمی ثابت تمام وقت بر اساس مصوبه شورای گسترش دانشگاه ها با حداقل درجه استادیاری در رشته فیزیوتراپی در هر زمان وجود حداقل ۵ عضو هیئت علمی الزامی است (که از این تعداد بایستی % ۶۰ دارای مدرک دکترای تخصصی Ph. D فیزیوتراپی باشند).

ب -گروه های آموزشی پشتیبان (گروههای آموزشی هستند که با گروه مجری همکاری می نمایند).

جراح ارتوپد- جراح مغز و اعصاب- نورولوژیست -متخصص گوارش - متخصص غدد و متابولیسم - متخصص زنان و زایمان
-متخصص رادیولوژی -جراح قلب و عروق - متخصص داخلی قلب- متخصص جراحی ترمیمی- متخصص جراحی عمومی
-متخصص طب سالمندان -داروساز و داروشناس - آناتومیست

کارکنان مورد نیاز برای اجرای برنامه:

- مدیر گروه
- مسئول دفتر گروه
- کارشناس آموزش
- کارشناس سایت

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

- کلاسهای درسی
- اتاق دانشجویان
- اینترنت با سرعت کافی
- سالن کنفرانس
- بایگانی آموزش
- کتابخانه
- اتاق استادان
- اتاق رایانه
- وب سایت آموزشی اختصاصی گروه آموزشی

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

بخش فیزیوتراپی مراکز آموزشی و توانبخشی و بیمارستان ها (شامل تجهیزات الکتروتراپی، مکانوتراپی و هیدروتراپی)، درمانگاه های سرپایی و بخش های: بستری قلب و ریه، ارتوپدی، نورولوژی، ترمیمی، جراحی عمومی، اعصاب و روانپزشکی، گوارش - غدد و متابولیسم، زنان و زایمان، سرطان، پوست، سوختگی، اطفال، رادیولوژی، طب سالمندان، سالن تشریح، آزمایشگاه فیزیکی پزشکی، CCU، ICU، Post ICU و اتاق های عمل.

حضور در درمانگاه های پزشکی و اتاق عمل فقط به منظور مشاهده بالینی خواهد بود.

جمعیت ها یا نمونه های مورد نیاز:

بیماران دارای انواع آسیب های اسکلتی - عضلانی، عصبی - عضلانی، قلبی عروقی - تنفسی، اختلالات متابولیک، اختلالات گوارشی، پوستی کودکان، زنان، پوست و...، آحاد افراد مستعد به اختلالات جسمی حرکتی و اختلالات پوسچر در جامعه برای شناسایی عوامل خطر و ارائه راهکارهای پیشگیری از آنها

تجهیزات اختصاصی عمده (سرمایه ای) مورد نیاز:

دستگاهها و تجهیزات مربوط به بخشهای مختلف فیزیوتراپی از جمله: الکتروتراپی، مکانوتراپی و در صورت امکان هیدروتراپی بیماران مراکز تحقیقی در زمینه های مختلف از جمله آزمایشگاه تجزیه و تحلیل راه رفتن، حرکت، تعادل، درد، تنش عضلات و ...

ارزیابی فراگیران، نحوه بازنگری برنامه آموزشی و ارزشیابی برنامه آموزشی

الف - روش ارزیابی:

دانشجویان با روشهای زیر ارزیابی خواهند شد.

- ✓ کتبی
- ✓ شفاهی
- ✓ آزمون تعاملی رایانه‌ای
- ✓ آزمون ۳۶۰ درجه
- ✓ OSFE
- ✓ OSLE
- ✓ OSCE
- ✓ DOPS
- ✓ ارزیابی کارنما شامل: ارزیابی کارپوشه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویقها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب - دفعات ارزیابی:

آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

- ✓ مستمر
- ✓ سالیانه
- ✓ دوره ای
- ✓ نهایی

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه ای، پیشنهادات و نظرات صاحب نظران

درخواست از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه

طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه

بازنگری در قسمت های مورد نیاز برنامه و ارائه پیشنهاد برای بازنگری برنامه آموزشی بازنگری شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

نتایج نیازسنجی های انجام شده:

مشورت های انجام شده تغییرات ایجاد شده در بند زیر این نوشته در برنامه درسی ضروری تشخیص داده شده و اعمال شده برای تصمیم گیری نهایی به مراجع مربوط ارسال می شود.

تغییرات اعمال شده در برنامه نسبت به برنامه قبلی مقطع کارشناسی (جدول تغییرات):

۱- جایگزینی دروس فیزیک برای فیزیوتراپی ۳ واحد، اعضای مصنوعی و وسایل کمکی ۱ واحد

۲- اضافه کردن یک واحد به درس الکتروتراپی ۱، در نظر گرفتن درس بیوشیمی و داروشناسی در توانبخشی ۲ واحد، اخلاق حرفه ای ۱ واحد و مدیریت بخش فیزیوتراپی ۱ واحد

۳- روز آمد کردن شرح ۹۰ درصد دروس پایه، تخصصی و کارآموزی بالینی با توجه به تغییرات حاصله طی ۱۲ سال گذشته.

۴- در نظر گرفتن منابع جدید برای تدریس

۵- در نظر گرفتن امتحان پیش کارآموزی و پایان کارآموزی

ارزشیابی برنامه آموزشی (Program Evaluation):

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

۱- گذشت ۴ سال از اجرای برنامه

۲- تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند

۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص های ارزشیابی برنامه:

شاخص: معیار:

- میزان رضایت دانش آموختگان از برنامه ۴۰: درصد
- میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه ۵۰: درصد
- میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه ۱۰: درصد
- میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش آموختگان رشته: طبق نظر ارزیابان
- کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش آموختگان رشته: طبق نظر ارزیابان

شیوه ارزشیابی برنامه:

نظرسنجی از هیات علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش آموختگان با پرسشنامه های از قبل بازنگری شده استفاده از پرسشنامه های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه های آموزشی و سایر اعضای هیات علمی می باشند.

ضمیمه

منشور حقوق بیمار در ایران

۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.

۱-۱ ارائه خدمات سلامت باید:

- شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد ؛
- بر پایه ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد ؛
- فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد ؛
- بر اساس دانش روز باشد ؛
- مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد ؛
- در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت های درمانی بیماران باشد ؛
- مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد ؛
- به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت های غیرضروری باشد
- توجه ویژه ای به حقوق گروه های آسیب پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد ؛
- در سریع ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد ؛
- با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد ؛
- در مراقبت های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه ی آن صورت گیرد .در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد ؛
- در مراقبت های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛
- در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می باشد هدف حفظ آسایش وی می باشد .منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده اش در زمان احتضار می باشد .بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می خواهد همراه گردد.

۲-اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.

۲-۱ محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:

- مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش ؛

- ضوابط و هزینه های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم های حمایتی در زمان پذیرش ؛
- نام، مسئولیت و رتبه ی حرفه ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه ای آن ها با یکدیگر؛
- روش های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن ، تشخیص بیماری، پیش آگهی و عوارض آن و نیز کلیه ی اطلاعات تأثیر گذار در روند تصمیم گیری بیمار ؛
- نحوه ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان ؛
- کلیه ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند
- ارائه آموزش های ضروری برای استمرار درمان ؛

۲-۲ نحوه ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد:

- اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این که:
- ✓ تأخیر در شروع درمان به واسطه ی ارائه ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛(در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).
- ✓ بیمار علی رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد ؛
- بیمار می تواند به کلیه ی اطلاعات ثبت شده در پرونده ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.

۳-حق انتخاب و تصمیم گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.

۳-۱ محدوده انتخاب و تصمیم گیری درباره موارد ذیل می باشد:

- انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه کننده ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط ؛
- انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور ؛
- شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت ؛
- قبول یا رد درمان های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می دهد؛

- اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم گیری می باشد ثبت و به عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه کنندگان خدمات سلامت و تصمیم گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.

۳-۲ شرایط انتخاب و تصمیم گیری شامل موارد ذیل می باشد:

- انتخاب و تصمیم گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه ، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع(مذکور در بند دوم) باشد ؛
- پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم گیری و انتخاب داده شود .

۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.

- رعایت اصل رازداری راجع به کلیه ی اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد ؛
- در کلیه ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود .ضروری است بدین منظور کلیه ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛
- فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛
- بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد .همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت های پزشکی باشد.

۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.

- هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید ؛
- بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند ؛
- خسارت ناشی از خطای ارائه کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه ترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم گیری باشد، اعمال کلیه ی حقوق بیمار- مذکور در این منشور - بر عهده ی تصمیم گیرنده ی قانونی جایگزین خواهد بود .البته چنان چه تصمیم گیرنده ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم گیری را بنماید. چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم گیری است، اما میتواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی -بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد. لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقا الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگی های زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند
- ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- ۳- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی، عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.
- ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- ۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
- ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- ۸- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نا متعارف باشد.
- ۱۱- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می باشد.
- ۱۲- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر، دستبند، گردن بند و گوشواره (به جز حلقه ازدواج) در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- ۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می باشد.

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- وابستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است
- ۵- استفاده از ادوکلن و عطرها با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزشی پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، دانشجویان و کارکنان الزامی است.
- ۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.
- ۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و در حضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
- ۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظیر آسانسور، کافی شاپ و رستوران ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

- ۲- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
- ۳- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت نمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.

مقررات کار با حیوانات آزمایشگاهی

حیوانات نقش بسیار مهمی در ارتقاء و گسترش تحقیقات علوم پزشکی داشته و مبانی اخلاقی و تعلیم ادیان الهی حکم می کند که به رعایت حقوق آنها پایبند باشیم. بر این اساس محققین باید در پژوهش هایی که بر روی حیوانات انجام می دهند، ملزم به رعایت اصول اخلاقی مربوطه باشند، به همین علت نیز بر اساس مصوبات کمیسیون نشریات، ذکر کد کمیته اخلاق در مقالات پژوهشی ارسالی به نشریات علمی الزامی می باشد. ذیلا به اصول و مقررات کار با حیوانات آزمایشگاهی اشاره می شود:

- ۱- فضا و ساختمان نگهداری دارای امکانات لازم برای سلامت حیوانات باشد.
- ۲- قبل از ورود حیوانات، بر اساس نوع و گونه، شرایط لازم برای نگهداری آنها فراهم باشد.
- ۳- قفس ها، دیوار، کف و سایر بخش های ساختمانی قابل شستشو و قابل ضد عفونی کردن باشند.
- ۴- در فضای بسته شرایط لازم از نظر نور، اکسیژن، رطوبت و دما فراهم شود.
- ۵- در صورت نگهداری در فضای باز، حیوان باید دارای پناهگاه باشد.
- ۶- فضا و قفس با گونه حیوان متناسب باشد.
- ۷- قفس ها امکان استراحت حیوان را داشته باشند.
- ۸- در حمل و نقل حیوان، شرایط حرارت و برودت، نور و هوای تنفسی از محل خرید تا محل دائم حیوان فراهم باشد.
- ۹- وسیله نقلیه حمل حیوان، دارای شرایط مناسب بوده و مجوز لازم را داشته باشد.
- ۱۰- سلامت حیوان، توسط فرد تحویل گیرنده کنترل شود.
- ۱۱- قرنطینه حیوان تازه وارد شده، رعایت گردد.
- ۱۲- حیوانات در مجاورت حیوانات شکارچی خود قرار نگیرند.
- ۱۳- قفس ها در معرض دید فرد مراقب باشند.
- ۱۴- امکان فرار حیوان از قفس وجود نداشته باشد.
- ۱۵- صداهای اضافی که باعث آزار حیوان می شوند از محیط حذف شود.
- ۱۶- امکان آسیب و جراحت حیوان در اثر جابجایی وجود نداشته باشد.
- ۱۷- بستر و محل استراحت حیوان بصورت منظم تمیز گردد.
- ۱۸- فضای نگهداری باید به طور پیوسته شستشو و ضد عفونی شود.
- ۱۹- برای تمیز کردن محیط و سالم سازی وسایل کار، از مواد ضد عفونی کننده استاندارد استفاده شود.
- ۲۰- غذا و آب مصرفی حیوان مناسب و بهداشتی باشد.
- ۲۱- تهویه و تخلیه فضولات به طور پیوسته انجام شود به نحوی که بوی آزار دهنده و امکان آلرژی زایی و انتقال بیماری به کارکنان، همچنین حیوانات آزمایشگاهی وجود نداشته باشد.
- ۲۲- فضای مناسب برای دفع اجساد و لاشه حیوانات وجود داشته باشد.

- ۲۳- فضای کافی، راحت و بهداشتی برای پرسنل اداری، تکنیسین ها و مراقبین وجود داشته باشد.
- ۲۴- در پژوهشها از حیوانات بیمار یا دارای شرایط ویژه مثل بارداری و شیردهی استفاده نشود.
- ۲۵- قبل از هرگونه اقدام پژوهشی، فرصت لازم برای سازگاری حیوان با محیط و افراد فراهم باشد.
- ۲۶- کارکنان باید آموزش کار با حیوانات را دیده باشند.

شرایط اجرای پژوهش های حیوانی

- ✓ گونه خاص حیوانی انتخاب شده برای آزمایش و تحقیق، مناسب باشد.
- ✓ حداقل حیوان مورد نیاز برای صحت آماری و حقیقی پژوهشی مورد استفاده قرار گیرد.
- ✓ امکان استفاده از برنامه های جایگزینی بهینه به جای استفاده از حیوان وجود نداشته باشد.
- ✓ در مراحل مختلف تحقیق و در روش اتلاف حیوان پس از تحقیق ، حداقل آزار بکار گرفته شود.
- ✓ در کل مدت مطالعه کدهای کار با حیوانات رعایت شود.
- ✓ نتایج باید منجر به ارتقاء سطح سلامت جامعه گردد.